

ΜΕΛΑΚΕΙΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΟΥ 1977

ΚΗΦΙΣΙΑ 1978

ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 1977

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

I. 'Εργαστήριο Μυκητολογίας

1. Δρ" Αννα Χιτζανίδου-Μανουηλίδου :	Προϊσταμένη
2. "Ηβη Κουγέα :	'Επιμελητής
3. Δρ' Ελευθέριος Τζάμος :	'Επιμελητής
4. 'Αθανάσιος Παππᾶς :	Βοηθός
5. 'Ιωάννα Θεοχάρη-Αθανασίου :	Δρκιμος Βοηθός
6. Κωνσταντίνος Παπαθανασίου :	Παρασκευαστής

II. 'Εργαστήριο Βακτηριολογίας

I. 'Υφηγ. Χρήστος Παναγόπουλος :	Προϊστάμενος
2. Δρ Πέτρος Ψαλλίδας :	'Επιμελητής
3. 'Αθανάσιος Άλιβιζατος :	Βοηθός
4. 'Ιωάννης Μουστάκας :	Παρασκευαστής

III. 'Εργαστήριο Ιολογίας

I. Δρ Παναγιώτα Κυριακοπούλου :	Προϊσταμένη
2. Φρειδερίκος Μπέμ :	Βοηθός
3. Δρ Βασιλεία Πλαστήρα :	Ειδική Γεωπόνος
4. Σοφία Ζάννου :	Ειδικ. 'Εργάτρια

IV. 'Εργαστήριο Μή Παρασιτικῶν Ασθενειῶν

I. Δρ Κωνσταντίνος Χολέβας :	Προϊστάμενος
2. Στέργιος Τσίγκος :	Παρασκευαστής
3. Ματούλα Μπαμπλένη :	Παρασκευάστρια
4. Ειρήνη Μουστάκα :	"

V. Παρασκευαστήριο

I. 'Ελισάβετ Τσόπελα :	Ειδικ. 'Εργάτρια

VI. Θερμοκύπιο

1. Βάϊος Τσουπρᾶς : Κηπουρός Θερμοκύπιου
 2. Γεώργιος Αρβανιτάκης : " "

VII. Έπισης άπασχολήθηκαν σε είδικά προγράμματα οι έξι ίδιες:

1. Εριέττα Κορνάρου, Γεωπόνος : Πρόγραμμα Αδρομυκόσεων Βαμβακού
2. Καλομοίρα Ελενα, Γεωπόνος : Πρόγραμμα άπολυμαντικῶν βαμβακιών σπόρου
3. Εύδγυγελος Βλαχόπουλος, Γεωπόνος : Πρόγραμμα σήψεων Έσπεριδοειδῶν
4. Γαρυφαλλιά Τσιπάκη : "Εκτακτη ήμερομίσθια έργατρια
5. Αικατερίνη Μπάλτα : " "
6. Βασιλική Τασάκου : " "

Μεταβολές τοῦ Προσωπικοῦ

- 1) 'Ο κ. Αθαν. Παππᾶς συνέχισε τίς μεταπτυχιακές σπουδές του στήν Αγγλία μέ υποτροφία τῆς Τεχνικῆς Βοηθείας τοῦ Υπουργείου Συντονισμοῦ, σε θέματα καταπολεμήσεως μυκητολογικῶν ασθενειῶν (Πανεπιστήμιο BRISTOL).
- 2) 'Η κα' Ιωάννα Θεοχάρη-Αθανασίου, πού βρίσκεται μέ υποτροφία τοῦ I.K.Y. στή Γαλλία, συνέχισε τίς μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Παρισίου σε θέματα παθογόνων μυκήτων τοῦ έδαφους.
- 3) 'Ο κ. Φρειδερίκος Μπέμ συνέχισε καὶ κατά το 1977 τίς μεταπτυχιακές σπουδές του στή Σκωτία, σε ιολογικά θέματα.

B. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

I. Ανέγερση κτιρίου

Δεν πραγματοποιήθηκε ἡ ἀνοικοδόμηση τῆς προεκτάσεως τοῦ κτιρίου τοῦ Τμήματος Φυτοπαθολογίας, διπλασιάσανταν μέσα στὸ 1977, ὅτι ἡ Αγροτικὴ Τράπεζα δέν χορήγησε τὸ δάνειο πού ζητήθηκε. Ηρόκειται πάντως γιά βασική καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη τῶν Εργαστηρίων ἡ δποίη ἔλπιζεται ὅτι θά ἀντιμετωπισθεῖ τὸν καινούργιο χρόνο. Λεπτομέρειες γιά τούς διαφόρους χώρους πού θά περιλάβει τὸ νέο κτήριο δύθηκαν στήν "Εκθεση τοῦ προηγούμενου χρόνου.

2. "Εγκαταστάσεις

- α) Όλοι ληρώθηκε ή κατασκευή έντομοστεγούς αλωβού για τον Εργαστήριο Ιολογίας
 β) Τρία διαμερίσματα του παλιού θερμοκηπίου διαρρυθμίστηκαν σε θαλάμους έλεγχομενης θερμοκρασίας και φωτισμού. Πρόκειται για λίση ανάγκης για να καλυφθούν έπειτα σε ανδργκες του Εργαστηρίου Μυκητολογίας.

3. "Οργανα και συσκευές

Πραγματοποιήθηκαν οι ίδιες προμήθειες :

- α) Συσκευή μφαλατώσεως νερού
 β) Μαγνητικός άναδευτήρ
 γ) Αντλίες δέρος ξηρής μπαταρίας.

Γ. ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. "Έρευνα

Τα άντικείμενα της έρευνας πού έγινε και τα σχετικά διποτελέσματα έκτιθενται στα έπόμενα από κάθε Εργαστήριο. Έδω σημειώνουμε την ίκανοποιητική συμβολή δύον τῶν Εργαστηρίων του Τμήματος στη μελέτη πλείστων φυτοπαθολογικών προβλημάτων μεγάλης οίκονομιας σημασίας. Πρέπει δέ να τονισθεῖ ότι ή συμβολή αυτή τῶν Εργαστηρίων στη φυτοπαθολογική έρευνα της Χώρας έπιτεύχθηκε με πολύ περιορισμένα μέσα και χάρη στην έργατικότητα, αφοσίωση και άπολυτο συνεργασία δύον του προσωπικού.

Στόν τομέα τῶν μυκητολογικών άσθενειῶν, σημειώνουμε τη συμβολή τῶν έργασιών του Εργαστηρίου Μυκητολογίας για την άντιμετώπιση σοβαρῶν άσθενειῶν τῶν όπωροφόρων (PHYTOPHTHORA, VERTICILLIUM), τῶν τηξεων και τῶν άδρομυκώσεων του βάμβακος, καθώς και τῶν στρεψεων τῶν πορτοκαλιῶν μετά την συγκομιδή.

* Από πλευρᾶς βακτηριολογικῶν άσθενειῶν, συνεχίστηκε ή έρευνα σε νέες βακτηριολογικές προσβολές πού διαπιστώθηκαν πρόσφατα στή χώρα μας σε φασόλια, φράουλα και φουντουκιά. Επίσης έγινε σημαντική προδοδίος στή μελέτη φυτοπαθογόνων βακτηρίων του άθροισματος PSEUDOMONAS, καθώς και στήν έφαρμογή της μεθόδου της βιολογικής καταπολεμήσεως του καρκίνου τῶν όπωροφόρων.

Στήν' Ιολογία, πέρα από τήν έπισημανση καὶ διάγνωση διαφόρων ιώσεων τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν, ἔγινε σημαντική βελτίωση στὸν ἔξοπλισμὸν τοῦ Ἐργαστηρίου σὲ δργανα καὶ προωθήθηκε σημαντικὴ ἡ δργάνωση γιὰ τήν ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος γιὰ τὴ μελέτη καὶ ἀντιμετώπιση τῶν ιώσεων τῶν ἑσπεριδοειδῶν.

Τέλος, στὸν τομέα τῶν μῆ παρασιτικῶν ἀσθενειῶν, σημειώθηκε σημαντικὴ πρόδοση στήν ἔρευνα τῆς τοξικῆς ἐπιδράσεως φθοριούχων ἔνωσεων πάνω στήν ἐλιά καὶ ἄλλα καλλιεργούμενα φυτά. Ἐπίσης συνέχιστηκε ἡ ἔρευνα γιὰ τῇ θεραπείᾳ τῆς πικρᾶς κηλιδώσεως τῶν μῆλων καὶ τῇ διάγνωση τροφοκενιῶν σὲ καλλιεργούμενα φυτά.

2. Τρέχουσα φυτοπαθολογική ἐργασία

Κάθε χρόνο τάς Ἐργαστήρια τοῦ Ίμβατος Φυτοπαθολογίας ἐπιβαρύνονται μὲν ἔξαιρετικὸν φόρτο ἔξετάσεων δειγμάτων. Οἱ περιπτώσεις τῶν ἀσθενειῶν ποὺ ἔξετάστηκαν μέσα στὸ 1977 διδοῦνται σὲ παρόπτημα στὸ τέλος τῆς Ἐκθέσεως.

Συνολικά μέσα στὸ 1977 ἔξετάστηκαν περὶ τὰ 1000 δειγματα καὶ στάλθηκαν συνολικά οἱ ἔξης γραπτές ἀπαντήσεις :

1. Μυκητολογικές ἀσθενειες	364
2. Βακτηριολογικές "	54
3. Ιώσεις	53
4. Μῆ παρασιτικές ἀσθενειες	359

"Ἄς σημειώθει δτι δλα τά δειγματα ποὺ στέλνονται γιά ἔξέταση ἀπὸ δλη τήν Ἐλλάδα, ἀντιπροσωπεύουν σοβαρές καὶ δύσκολες περιπτώσεις ἀσθενειῶν καὶ συνήθως ἀπασχολοῦν συγχρόνως περισσότερα Ἐργαστήρια μέχρι τήν τελικὴ διάγνωση. Αὕτη στηρίζεται σὲ ἀπομονώσεις μικροοργανισμῶν, ἀντίδραση ιολογικῶν δεικτῶν καὶ δεδομένα χημικῆς ἀναλύσεως φυτικῶν ίστεν.

Στήν τρέχουσα ἐργασία τῶν Ἐργαστηρίων πρέπει νά προστεθοῦν διάφορες γνωματεύσεις καὶ πληροφορίες ποὺ παρέχονται σχεδόν καθημερινά σὲ ὑπηρεσίες καὶ ιδιωτες γιὰ φυτοπαθολογικά ζητήματα.

Δ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δυστυχῶς ἡ προμήθεια ἀπαραιτήτων συγγραμμάτων ὑστέρησε κατά πολὺ καὶ εἶναι ἔπειγον νά συμπληρωθοῦν τά κενά ποὺ ὑπάρχουν στοὺς διάφορους κλάδους στὸν τομέα αὐτόν.

Πάντως, άνεξάρτητα από τις οίκονομικές αύτές δυσχέρειες, παρακολούθησαν τή σχετική βιβλιογραφία και ένημέρωσαν τή βιβλιοθήκη για τήν είσαγωγή άπαραιτήτων δημοσιευμάτων. Η έργασία αύτή είναι μεγάλης σημασίας κατ πρέπει να έκτιμηθει ίδιατερα διότι συμβάλλει στήν πληρότητα τής Βιβλιοθήκης του Ιδρυμάτος, τής δημοσίες οί μοναδικές για τδν τόπο μας ύπηρεσίες έπεκτείνονται πολύ πέρα από τις άναγκες του Ιδρυμάτος.

E. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Στις πιό κύριες δραστηριότητες τῶν Έργαστηρών τοῦ Τμήματος, έντασσονται οί δημοσιεύσεις πάνω στά άντικείμενα τοῦ τομέως των καὶ ἡ συμμετοχή σέ διεθνεῖς έπιστημονικές έκδηλώσεις (Συνέδρια κλπ).

Αποδίδουμε δλως ίδιατερη σημασία στδν τομέα αύτού γιατί άποτελει τδν καρπό καὶ τδ δεκτή δλων τῶν προσπαθειῶν πού καταβάλλουν τδσι οί έπιστημονες δσο καὶ τδ Ιδρυμα γενικώτερα, συμβάλλοντας συγγρδνως δσο τίποτε άλλο στήν προβολή του.

Είναι άληθες δτι ἡ έντονη καὶ ποικίλη άπασχόληση τῶν έπιστημδνων μαζί μέ τις περιορισμένες οίκονομικές δυνατότητες, δέν έπιτρέπουν σ' αύτούς ν' άναπτύξουν δσο θέλουν καὶ μπορούν τή συγγραφική τους δράση. "Ετσι θά πρέπει νά θεωρηθει ίκανοποιητική ἡ άποδοση τῶν Έργαστηρών στδν τομέα αύτού τῆς έπιστημονικής έπικοινωνίας, λαμβάνοντας ύπόψη δτι μέσα στδ 1977 έγιναν 24 δημοσιεύματα καὶ 4 συμμετοχές σέ διεθνή Συνέδρια.

I. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

α) Τακτικό έπιστημονικό προσωπικό

1. "Αννα Μανουηλίδου - Χιτζανίδου : Προϊσταμένη
 2. "Ηβη Κουγέα : Επιμελητής
 3. Ε. Τζάμος : "
 4. Α. Παππᾶς : Βοηθός
 5. "Ιωάννα Θεοχάρη - Αθανασίου : Δρκιμος Βοηθός

β) Επιστημονικό προσωπικό είδικων προγραμμάτων :

1. "Εριέττα Κορνάρου : Πρόγραμμα Αδρομυκώσεων Βαμβακού
 2. Καλομοιρά Έλενα - Νταβαντζή : Πρόγραμμα Απολυμαντικῶν Βαμβακού-
 σπόρου
 3. Εύαγγελος Βλαχόπουλος : Πρόγραμμα σήψεων Εσπεριδοειδῶν

A. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. Μελέτη τής άντοχής είδων πυρηνοκάρπων σε προσβολές του λαιμού από PHYTOPHTHORA spp. (Πρόγραμμα Μ.Φ.Ι. ΚΑ ΦΙΜΥ-004)

"Υπεύθυνος" Ερευνητής : "Ηβη Κουγέα

"Εγιναν μολύνσεις μέ τδν P. SYRINGAE σε 14 ποικιλίες ή διασταυρώσεις άμυγδαλιάς καὶ 8 ροδακινιάς. Οἱ ποικιλίες αντέξεις μελετοῦνται από τδν κ. Δ. Στυλιανίδη τοῦ Ινστιτούτου Δενδροκομίας Ναούσης για τήν άξια τους σάν ύποκείμενα. Τά άποτελέσματα τῶν μελύνσεων γνωστοποιήθηκαν μέσω τοῦ Μ.Φ.Ι. (ἀρ. έγγρ. 2802/ 6.8.1977) στό παραπάνω Ινστιτούτο.

2. Μελέτη για τή δυνατότητα προστασίας τῶν βαμβακοφύτων από τής τήξεις μέ προστατευτικά φάρμακα σπόρου ἐκτός από ύδραργυρούχα. Προσδιορισμός παθογόνων ἐδάφους.
 (Πρόγραμμα Υ.Γ. ΜΚΠ- 72 077/I/I).

"Υπεύθυνος" Ερευνητής : "Ηβη Κουγέα

Οἱ ἄγροι πούς άνατέθηκαν ἔτος 1977 στό Μ.Φ.Ι. ήσαν : Πρεβέζης, Λαμίας, Λειβαδιάς, Μεσολογγίου, Καλαμάτας, Μελιγαλᾶ, Πύργου. Ή συμβολή τοῦ Ιδρυματός μας ήπως καὶ στό παρελθόν συνιστάτο στή δειγματοληψία φυταρίων καὶ προσδιορισμό τῶν παθογόνων τῶν τήξεων μυκήτων. Οἱ έργασίες αντέξεις έγιναν μέ τή βοήθεια τής ἐπί συμβίδσει γεωπόνου καὶ Κ. Έλενα-Νταβαντζή. Γενικά τό 1977 τό ποσοστό τῶν τήξεων στούς διαφόρους ἄγρούς ήταν πολὺ χαμηλό.

3. "Ερευνα στή σχέση διαφόρων δυναμικού μολύσματος και άποτελεσματικότητας προστατευτικών μυκητοκτόνων βαμβακοσπάρου.

Υπεύθυνος έρευνης : Ήβη Κουγέα, Καλομοίρα, Ελένα-Νταβαντζή

Δοκιμάστηκε βασικά ή άποτελεσματικότητα των μυκητοκτόνων ή συνδυασμού μυκητοκτόνων πού χρησιμοποιήθηκαν το 1977 στά πειράματα τούς άγρους (άνωτέρω πρόγραμμα Υ.Γ. ΜΚΠ-72 077/I/I). Έγιναν κατά διντικείμενο IO έπαναλήψεις με 5 σπόρους, δηλαδή σύνολο 50 σπόρων. Τά άποτελέσματα δίνονται στους πίνακες πού άκολουθούν :

Π Ι Ν Α Κ Α Σ I

Έπι τοις έκατο δέκατησαντα φυτάρια τήν 30η ήμέρα μετά τη ημορά

Μυκητοκτόνα	Ποσά μολύσματος RHIZOCTONIA SOLANI &νά IOO GR έδαφους ΣΥγγενέας 12%						
		0	0,08	0,75	6,25	I2,50	
Mártus	100 αβ 1,2,3	27	δ	23	ε	0 β	0 δ
BUSAN	89 β	48	γδ	18	ε	7 β	7 γδ
BUSAN-PCNB	98 αβ	68 αβγ	34	γ δε	64 α	34 β	
BUSAN + DEMOSAN	86 β	84 αβ	61 αβγ		16 β	27 βγ	
DEMONS-C	104 αβ	102 α	79 αβ		77 α	102 α	
VITAVAX-C	III α	98 α	89 α		70 α	84 α	
KATHON	68 γ	50	γδ	7	ε	11 β	20 βγδ
KATHON + DITHANE	100 αβ	45	γδ	II	ε	4 β	2 δ
TERRACOAT	104 αβ	77 αβγ	59 αβγδ		70 α	84 α	
BENOMYL	102 αβ	59 βγδ	54 βγδ		77 α	86 α	
DACONIL + DEXON	102 αβ	57 βγδ	32 δε		14 β	9 γδ	

I Σάν έκατο πάρθηκε διάριθμος των φυτών πού έπεζησαν στόν μάρτυρα (άναπολύμαντος σπόρος σε όχι μολυσμένο έδαφος) στήν περίπτωση αύτης 44

2 Στατιστική έπεζεργασία με τή μέθοδο DUNCAN στό έπίπεδο 0,05% μεταξύ των φαρμάκων στό αύτο μόνο έπίπεδο μολύσματος

3 Επιβίωση πάνω από 50 % έχει υπογραμμισθεί

ΠΙΝΑΚΑΣ II

* Επί τοις έκατο έπιζησαντα φυτάρια τήν 30η ήμέρα μετά τήν σπορά

Μυκητοκτόνα	Ποσά μολύσματος PYTHIUM ULTIMUM ήνδια 100 GR έδαφους υγρασίας 13,5 %							
	0	0,08	0,75	6,25	12,50			
Mártus	100 αβ ^{I,2,3}	52 βγ	2 δ	0 δ	0 δ			
BUSAN	107 αβ	102 α	57 αβγ	0 δ	7 δ			
BUSAN + DEMOSAN	85 βγ	90 α	82 αβ	2 γδ	7 δ			
DEMOSEN -C	112 α	102 α	87 αβ	15 γδ	7 δ			
DEXON	105 αβ	107 α	87 αβ	85 α	85 α			
PCNB + DEXON	92 αβγ	82 αβ	90 α	80 α	70 αβ			
DEMOSEN + DEXON	90 αβγ	105 α	70 αβ	95 α	72 α			
VITAVAX + DEXON	97 αβγ	97 α	85 αβ	82 α	95 α			
VITAVAX -C	97 αβγ	107 α	57 αβγ	0 δ	5 δ			
KATHON + DITHANE	115 α	77 αβ	62 αβγ	30 βγ	7 δ			
TERRACOAT	105 αβ	80 αβ	50 βγ	7 γδ	10 δ			
DACONIL + DEXON ⁴	102 αβ	97 α	95 α	92 α	40 βγ			
KATHON	75 γ	35 γ	30 γ	45 β	15 γδ			

¹ Σάν 100 πάρθηκε διάριθμος τῶν φυτῶν πού έπεξησε στόν μάρτυρα (άναπολύμαντος σπόρων σε όχι μολυσμένο έδαφος) στήν περίπτωση αύτη

² τό 40

³ Στατιστική έπεξεργασία μέ τή μέθοδο DUNKAN στό έπιπεδο 0,05 % μεταξύ τῶν φαρμάκων στό αύτού έπιπεδο μολύσματος

³, Επιβίωση πάνω διπλ 50 % έχει υπογραμμισθεῖ

⁴ Στήν περίπτωση αύτη ή δόση τοῦ DEXON ήταν μικρότερη διπλ ὅτι στούς άλλους συνδυασμούς πού χρησιμοποιήθηκε τό φάρμακο αύτού.

Τά παραπάνω αποτελέσματα γενικά συμφωνοῦν μέ τά συγκεντρωτικά αποτελέσματα μιᾶς πενταετίας τοῦ πειραματισμοῦ ἀγροῦ δύον ἀφορᾶ τή σειρά διειλογήσεως τῶν διαφόρων φαρμάκων.

4. Μελέτη τῆς παθογένειας διαφόρων ἀπομονώσεων τῶν μυκήτων
VERTICILLIUM ALBO-ATRUM καὶ V. DAHLIAE ἐπί εύαισθητῶν καὶ
 ἀνθεκτικῶν στή βερτισιλλίση ποικιλίῶν τομάτας.

Υπεύθυνος Έρευνητής : Ε. Τζάμος

Η ἔργασία ἐκτελέστηκε μέ σχετική εύχερεια μετά τή δημιουργία
 εἰδικῶν χώρων στό παλιό θερμοκήπιο τοῦ Ινστιτούτου. Στούς χώρους
 αὐτούς εξασφαλίστηκε γιά τούς χειμερινούς μῆνες ἐπιθυμητή θερμο-
 κρασία καὶ φωτισμός καὶ ἐλπίζεται μέ τήν ἐπέκταση τοῦ ἡλεκτρικοῦ
 δικτύου νά ἔγκατασταθεῖ καὶ αλιματιστική συσκευή (AIR CONDITIONER)
 γιά νά ὑπάρχει δυνατότητα λειτουργίας καὶ τό καλοκαίρι.

Από τήν ἔργασία αὐτή ἔχει μέχρι σήμερα διαπιστωθεῖ ὅτι οἱ ἀπο-
 μονώσεις τοῦ μύκητος V. DAHLIAE ή V. ALBO-ATRUM ποικίλλουν ὡς πρός
 τήν παθογένειά τους. Εχουν μέχρι στιγμῆς μελετηθεῖ πάνω ἀπό 200
 ἀπομονώσεις ἀπό τά διάδοσθα φυτά, ξενιστές τοῦ παθογόνου :

Αγγουριά (6), Αγγυνάρα (3), Άμπελι (1), Άμυγδαλιδ (7), Βαμβάκι (30),
 Βερικοκιά (1), Βιμπούρνο (1), Γκέριπερα (1), Δάλια (2), Ελιά (60),
 Καρπουζιά (3), Κισσός (2), Κουτσουπιά (1), Μελιτζάνα (17),
 Μπάμια (3), Πατάτα (30), Πεπονιά (2), Πιπεριά (3), Ροδακινιά (1),
 Τομάτα (50), Τριανταφυλλιά (5), Φράουλα (2), XANTHIUM(ζιζάνιο) (1).

Από τά μέχρι σήμερα ἀποτελέσματα θά μπορούσε νά υποστηριχθεῖ
 πώς ή φυλή πού ἐπικρατεῖ στή Χώρα μας εἶναι ή φυλή I πού προσβάλλεται
 μέ διάφορο βαθμό ἐντάσεως τίς εύαισθητες ποικιλίες τομάτας ὅπως
 οἱ συνηθέστερα καλλιεργούμενες EARLY PAK καὶ PRECOCE.

Οἱ ποικιλίες πού φέρουν τό γένος VE εἶναι ἀνθεκτικές στή φυλή I
 ὅπως οἱ A 200, FANTASTIC, ACE 55 VF, ACE 35 VF. Ηδη οἱ ποικιλίες
 αὐτές διαδίδονται στή Χώρα μας καὶ πιστεύεται πώς ή καλλιέργειά τους
 σε εύρεια αλιμακα θά βοηθήσει στήν ἀντιμετώπιση τοῦ παθογόνου.

Η ἐλπίδα στηρίζεται στά μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα ἀπό τά ὄποια
 συμπεραίνεται πώς ή φυλή 2 στήν ὄποια αὐτές εἶναι εύαισθητες εἶναι
 σπάνια στή Χώρα μας.

Από τήν ἐπεξεργασία τῶν ἀποτελεσμάτων πού θά γίνει μετά τό πέρας
 τῶν τελευταίων δοκιμῶν θά φανεῖ τό εὔρος τῆς παθογένειας τῶν
 χρησιμοποιηθεισῶν ἀπομονώσεων καὶ θά ἔξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα
 πρακτικῆς σημασίας γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ παθογόνου.

5. Μελέτη τῆς σημασίας τῶν φυτοαλεξινῶν σε ποικιλίες ταμάνας ἀνθεκτικές στούς μύκητες VERTICILLIUM DAHLIAE καὶ FUSARIUM OXYSPORUM

Υπεύθυνος Ερευνητής : Ε. Τζάμος

Η έκτελεση του άνωτέρω προγράμματος άναβληθηκε γιά το 1978 γιατί δέν υπήρχε διάπαραιτητος έργαστηριακός έξοπλισμός και γιατί μέρος του χρόνου διατέθηκε γιά τη διενέργεια σειρᾶς πειραμάτων που άνστεθηκαν στο διεργαστήριο τῆς Μυκητολογίας από τον Οργανισμό Βάμβακος.

Ελπίζεται έν τούτοις νά βελτιωθεῖ ή κατάσταση τόσο άποδόψεως συσκευῶν (ήδη ξφθασε στο διεργαστήριο περιστρεφόμενος έπωαστηκός θάλαμος και πρόκειται έντος του 1978 νά γίνει ή παραλαβή ένδες άμογενοποιητοῦ και ένδες έπωαστηκού κλιβάνου) δόσο και άποδόψεως χρόνου (ή γεωπόνος του Οργανισμού Βάμβακος έχει έξοικειωθεῖ μέ τίς τεχνικές και μπορεῖ νά έκτελεται χωρίς δυσχέρεια διάφορα πειράματα σχετικά μέ τη Βερτισιλλίωση του βαμπακιού). Ετσι θά είναι δυνατόν νά έκτελεσθεῖ ένα τόσο σοβαρό πρόγραμμα βασικής έρευνης που άφορά στους μηχανισμούς άντοχής τῶν φυτῶν στίς άσθενειες.

6. Αξιολόγηση ἀνεκτικότητας ποικιλιῶν βάμβακος στό μύκητα VERTICILLIUM DAHLIAE ('Οργανισμός Βάμβακος - Μ.Φ.Ι.)

Υπεύθυνος Ερευνητής γιά το Μ.Φ.Ι. : 'Ε. Τζάμος

Συνεργασία : Ε. Κορνάρου, ἐπί συμβάσει Γεωπόνος του Οργανισμού Βάμβακος

Άπο τά πειραματικά δεδομένα άξιολογήσεως 5 ποικιλιῶν στήν περιοχή Λειβαδιᾶς, διαπιστώνεται πῶς οί ποικιλίες P- I53 και DELCOT-288 είναι οί πιο ένθαρρυντικές γιά διάδοση διότι παράλληλα μέ τήν άντοχή τους στή Βερτισιλλίωση παρουσιάζουν και ύψηλές άποδόσεις. Μειονεκτούν δύμας σε σχέση μέ τίς εύασθητες ποικιλίες διότι είναι συγκριτικά δψιμότερες.

Στή συνέχεια δίνονται πίνακες άνοχής και άποδόσεων.

'Αντίδραση έπτά ποικιλιῶν βαμπακιοῦ στήν προσβολή ἀπό τὸν μύωντα

V. DAHLIAE

('Αποτελέσματα πειραματικοῦ Λειβαδιᾶς 1976)

Ποικιλία	ACALA 71039	ACALA 41042-46	COCER 210	DELCOT IB	P-I53 71810	4 Σ F	4 Σ A-805-27	4 Σ M-75
Σύνολο φυτῶν	I520	I511	I480	I464	I832	I509	I605	
Προσβεβλ. φυτά 24-6-1976	51	78	80	30	45	52	47	
Ποσοστό %	3,35	5,18	5,40	2,05	2,45	3,44	2,92	
Προσβεβλ. φυτά 12-7-1976	I82	252	256	I07	I72	I86	I98	
Ποσοστό %	I1,97	I6,67	I7,30	7,30	9,40	I2,32	I2,35	
Προσβεβλ. φυτά 6-9-76	877	800	I046	639	824	I154	I073	
Ποσοστό %	57,70	52,94	70,67	43,64	44,97	76,47	66,85	

'Αποδόσεις έπτά ποικιλιῶν βαμπακιοῦ σὲ ιύσπορο βαμπάκι

('Αποτελέσματα πειραματικοῦ Λειβαδιᾶς 1976)

Ποικιλία	ACALA 71039	ACALA 71042-46	COCER 210	DELCOT IB	P-I53 71810	4 Σ F	4 Σ A-805-27	4 Σ M-75
Σύνολο φυτῶν	I860	I760	I840	I800	I890	I910	I960	
Προσβεβλημένα φυτά	I089	889	I230	789	952	I404	I436	
Ποσοστό %	58,5	50,5	66,8	43,8	50,3	73,5	73,3	
Κιλά/στρέμμα	249,1	328,7	I87,5	307,7	327,9	214,5	202,9	

7. Μελέτη τῆς παθογόνου ίκανδτητος ἀπομονώσεων τοῦ μύκητος
VERTICILLIUM DAHLIAE ἀπό βαμπάκι σὲ ἀνεκτικές καὶ εύαισθητές
 ποικιλίες βαμπακιοῦ.

Υπεύθυνος έρευνητής : 'Ελ. Τζάμος

Συνεργασία : 'Ερ. Κορνάρου, ἐπὶ συμβάσει γεωπόνος τοῦ Οργανισμοῦ
 Βάμβακος

Στὸ πρῶτο στάδιο μελέτης ἐνδεῖ ἀντιπροσωπευτικοῦ δείγματος
 30 ἀπομονώσεων τοῦ μύκητα V. DAHLIAE, ποὺ πάρθηκε ἀπὸ 7 περιοχές
 βαμβακοκαλλιεργείας, διαπιστώθηκε πῶς οἱ περισσότερες ἀπομονώσεις
 θά πρέπει νά ἀνήκουν στὴν "ἐνδιάμεση φυλή 2" ἢ INTERMEDIATE 2
 διπώς ἀναφέρεται στῇ διεθνῇ βιβλιογραφίᾳ. Χαρακτηριστικό τῆς φυλῆς
 αὐτῆς εἶναι ἔντονα συμπτώματα χλωρώσεως καὶ νεκρώσεως τῶν φυλλῶν
 ἢ ὅλοκλήρου φυτοῦ χωρὶς ἀποφύλλωση. Μέρος ἐπίσης τῶν φυλῶν θά
 μποροῦσε νά ταξινομηθεῖ στὴν "Ἴπια φυλή" ἢ SS-4 ποὺ προκαλεῖ ἴπια
 μορφή ἀσθένειας στίς εύαισθητές ποικιλίες. Η φυλή T-I, ἡ πιστα-
 στρεπτική γιατὶ προκαλεῖ πλήρη ἀποφύλλωση τοῦ φυτοῦ, δέν διαπι-
 στώθηκε νά ὑπάρχει. Οἱ δοκιμές θά συνεχιστοῦν καὶ σὲ ἄλλα δείγματα
 ἀπὸ τῇ συλλογῇ 200 καὶ πλέον ἀπομονώσεων ἀπὸ ὅλη τῇ χώρᾳ γιά τὴν
 ἀπόκτηση πληρέστερης εἰκόνας ὡς πρᾶς τὴν παθογόνο ίκανδτητα τῶν
 φυλῶν καὶ τῇ διασπορᾷ τους στῇ Χώρᾳ μας.

8. Απολύμανση ἐδάφους θερμοκηπίων μὲν ἥλιακή ἐνέργεια

Υπεύθυνος έρευνητής : 'Ε. Τζάμος

Συνεργασία : 'Αθ. Φαρζής, Γεωπόνος Υπουργείου Γεωργίας, Διεύθυνση
 Γεωργίας Πρεβέζης

Τὸν' Ιούλιο τοῦ 1977 σὲ θερμοκήπια (καλυμμένες καλλιέργειες)
 τῆς Πρέβεζας ποὺ εἶχαν καλλιεργηθεῖ μὲ τίς εύαισθητές στὸ VERTI-
CILLIUM ποικιλίες τομάτας EARLY PAK καὶ PRECOCE, Έγινε ἡ ἐγκατά-
 σταση τοῦ πειραματικοῦ ἀπολυμάνσεως μὲ ἥλιακή ἐνέργεια.
 Η ἐγκατάσταση ἀφοροῦσε στὴν κάλυψη τεμαχίων ἀγροῦ μὲ λευκά πλαστικά
 φυλλα. Τό ἔδαφος εἶχε προηγουμένως καλλιεργηθεῖ μὲ φρέζα καὶ
 προστέθηκε ἡ κοπριά. Πάνω στὸ καλλιεργημένο ἔδαφος, στὸ δποῖο
 εἶχαν ἐνσωματωθεῖ καὶ τὰ ὑπόλοιπα τῆς καλλιέργειας (φυτά τομάτας
 καὶ καλάμια στηρίξεως) τοποθετήθηκαν διάτρητοι πλαστικοὶ σωλῆνες
 γιά νά ἔξασφαλίζεται ὑγρασία μετά τὴν πλήρη κάλυψη μὲ τὸ πλαστικό
 πολυαιθυλενίου.

‘Ο άγρος που είχε έπιλεγεί παρουσίαζε μεγάλο ποσοστό προσβολής από το μέντητα V. DAHLIAE (μέχρι 70%).

‘Από τις μετρήσεις που έγιναν την περίοδο του καλοκαιριού διαπιστώθηκε πώς οι θερμοκρασίες έδαφους κάτω από τά πλαστικά φύλλα προσέγγιζαν τά έπιπεδα έκεινα που είχαν άναφέρει οι Ισραηλίτες για παρόμοια πειράματα. Πράγματι για βάθος 0 - 10 CM οι θερμοκρασίες κυμαίνονταν από 55 - 45° C.

Την περίοδο του Δεκεμβρίου τά τεμάχια αντά φυτεύθηκαν μέ εύαισθητες ποικιλίες τομάτας. Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας της μεθόδου θά γίνει την περίοδο συγκομιδής του καρπού (άρχες Απριλίου).

9. Μελέτη πάνω στην αίτιολογία σήψεως έλαιοκάρπου που παρατηρήθηκε σε διάφορα διαμερίσματα της Χώρας (Έργασία που δεν είχε συμπεριληφθεί στά προγράμματα του 1977).

‘Υπεύθυνος’ Ερευνητής : ‘Ε. Τζάμιος

‘Ιστορικό - Περιγραφή : Το φθινόπωρο του 1976 παρατηρήθηκε σε πολλά έλαιοκομικά διαμερίσματα της Χώρας μία άσυνηθιστη σήψη του έλαιοκάρπου. Η ζημιά παρατηρήθηκε κυρίως σε άδροκαρπες ποικιλίες (Χονδροληά Βόλου, Καλαμῶν, Άμφισσης), άλλα και σε έλαιοποιήσιμες (Κορωνέϊκη). Από δείγματα έλαιοκάρπου από τις περιοχές Εβρου, Κατερίνης, Μαγνησίας, Φθιώτιδος, Εύβοιας, Λεσβου και Κρήτης, που παραλήφθηκαν στό Ινστιτούτο το 1976, άπομονώσαμε σταθερά μέντητα που άνηκει στο γένος ALTERNARIA. Το 1977 νέα δείγματα από το νομό Φθιώτιδος έδειξαν την ίδια μορφή προσβολής και άπομονώθηκε το ίδιο παθογόνο. Αποτέλεσμα της προσβολής στό δένδρο είναι ή κηλίδωση της έπιδερμίδας και το σάπισμα της σάρκας.

Μεγάλη καρπόπτωση παρατηρείται την περίοδο της άριμδσεως (συνήθως Οκτώβριος). Οι καρποί που πέφτουν σαπίζουν πολὺ γρήγορα. Φαίνεται δε πώς οι βροχές νωρίς το φθινόπωρο ή καλοκαιρινά ποτίσματα έπιτείνουν τη ζημιά.

Η άσθένεια έχει άναφερθεί το 1947 στην Αργεντινή άλλα δεν υπάρχουν νεώτερες πληροφορίες για τη ζημιά αντη από δύοιαδήποτε έλαιοπαραγωγό χώρα του κόσμου.

Πειράματα : Σε πειράματα που έγιναν κάτω από έλεγχόμενες συνθήκες θερμοκρασίας και ύγρασίας μολύνθηκαν ύγιεινες καρποί ποικιλίας Άμφισσης μέ αιώρημα σπορίων και μυκηλίου. Σε θερμοκρασία 21° C

τά συμπτώματα τής άσθενειας άναπαρήχθησαν μέσα σε διάστημα 4 ημερῶν.
Ανάλογα συμπτώματα παρατηρήθηκαν καὶ σε καρπούς ἐλασίς πού μολύνθηκαν
πάνω στό δένδρο τόν Νοέμβριο τοῦ 1976 καὶ 1977. Οἱ χαμηλέσ
θερμοκρασίες δημιούρισαν τήν περίοδο αὐτήν έπιβραδύνουν
τήν έκδηλωση τῶν συμπτωμάτων (οἵνας μῆνας).

10. Σήψεις πορτοκαλιῶν μετά τή συγκομιδή

Υπεύθυνος έρευνητής : A. Μανουηλίδου - Χιτζανίδου

Συνεργασία : E. Βλαχόπουλος

I. Μελέτη σήψεων πού διεξήλονται σε μάκητες τοῦ γένους PHYTOPHTHORA
α) "Εγιναν ἀπομονώσεις ἀπό μολυσμένους καρπούς κυρίως ἀπό τήν
περιοχή Ναυπλίου κατά τούς μῆνες Ιανουάριο, Οκτώβριο, Νοέμβριο
καὶ Δεκέμβριο. Ἀπό αὐτές ἔχουν διατηρηθεῖ 110 καλλιέργειες ἀπο-
μονώσεις μυκήτων PHYTOPHTHORA. Κατά τόν Ιανουάριο ἀπομονώθηκε
σχεδόν κατ' ἀποκλειστικότητα ὁ μύκητας PH. SYRINGAE, ἐνώ τόν Οκτώ-
βριο ὁ μύκητς PH. CITROPHTHORA. Ο προσδιορισμὸς τοῦ εἰδους τῶν
διαφόρων ἀπομονώσεων συνεχίζεται.

β) Μελετήθηκε IN VITRO σε θερμοκρασία 5° , 10° , 15° , 20° , 25° , 30°
καὶ 35° C ἡ ταχύτης αὔξησεως τοῦ μυκηλίου τῶν εἰδῶν PH. PARASITICA,
PH. CITROPHTHORA, PH. CITRICOLA, PH. SYRINGAE καὶ PH. HIBERNALIS
πού προσβάλλουν τούς καρπούς τῶν ἐσπεριδοειδῶν.

γ) Αναζητήθηκαν οἱ χαμηλότερες θερμοκρασίες καὶ ὁ βραχύτερος χρόνος
πού θά πρέπει νά παραμείνει σ' αὐτές τό μυκήλιο τῶν διαφόρων εἰδῶν
γιά νά νεκρωθεῖ. Διαπιστώθηκε ὅτι τό μυκήλιο

τοῦ <u>PH. PARASITICA</u>	νεκροῦται	ὅταν μείνει στούς	48°	έπι	$5'$
" " <u>CITROPHTHORA</u>	" " "	"	45°	"	$3'$
" " <u>CITRICOLA</u>	" " "	"	45°	"	$3'$
" " <u>SYRINGAE</u>	" " "	"	42°	"	$3'$

δ) Αναζητήθηκε ὅπο δηλεγμένες συνθήκες θερμοκρασίας στό δέργαστηριο
ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου ἐπωάσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν. Η μεθόδος πού
χρησιμοποιήθηκε δέν ἔδωσε ἱκανοποιητικά ἀποτελέσματα γιά τίς θερμο-
κρασίες κάτω τῶν 15° καὶ θά πρέπει νά βελτιωθεῖ.

"Ολες οἱ βιολογικές παρατηρήσεις καὶ τά πειράματα πού ἀναφέρθηκαν
παραπάνω εἶναι ἀπαραίτητες γιά νά μελετηθεῖ ἡ δυνατότητα κατα-
πολεμήσεως τῶν σήψεων ἀπό μάκητες τοῦ γένους PHYTOPHTHORA μένγρη
θερμότητα. Πέρα ἀπ' αὐτό μελετήθηκε καὶ ἡ δυνατότητα προληπτικῆς
καταπολεμήσεως τους μέ μυκητοκτόνα στό ὄπαιθρο. Τόν Οκτώβριο 1977

έγκαταστάθηκε στήν Πυργέλλα "Αργους πειραματικός δοκιμής φαρμάκων σε 75 δένδρα πορτοκαλιάς. Δοκιμάστηκαν τρία χαλκούχα φάρμακα (δξυχλωριούχος χαλκός, έτοιμος βορδιγάλειος πολτός, βορδιγάλειος πολτός) και ένα διθειοκαρβαμιδικό φάρμακο, τό ZINEB. "Όλα τα χαλκούχα φάρμακα 45 ήμέρες μετά τόν ψεκασμό προστάτεψαν πολύ ικανοποιητικά τους καρπούς. Τό ZINEB δέν έδωσε ικανοποιητική προστασία.

Δείγματα καρπών από ψεκασμένα δένδρα μεταφέρθηκαν σε συσκευαστήρια και ί ύπερστησαν τή συνηθισμένη έπεξεργασία για να διαπιστωθεί αν τα ύπολειμματα τῶν φαρμάκων απομακρύνονται από τήν έπιφάνεια τοῦ καρποῦ. Ελάχιστα ίχνη χαλκούχων φαρμάκων παρέμειναν πάνω στήν έπιφάνεια μερικῶν καρπών. Τά ίχνη αυτά κατά τούς έλεγκτάς βρίσκονται μέσα στά μακροσκοπικά άνεκτά δρια. Ποσοτική άναλυση τῶν ύπολειμμάτων Συ στήν έπιφάνεια τῶν καρπών έδειξαν ότι τά ύπολειμματα σε μεταλλικό Συ φτάνουν κατά μέγιστο 2,85 P.P.M., είναι δηλαδή πολύ κατώτερα από τά άνεκτά δρια ύπολειμμάτων (20 PPM).

II. Μελέτη σήψεων πού διέλονται σε μάκητες τοῦ γένους PENICILLIUM.
 α) Τόν Μάρτιο τοῦ 1977, στό τέλος τής περιόδου συγκομιδῆς 1976-1977, έγινε μία δειγματοληψία στά συσκευαστήρια για τήν έγκαιρη διαπίστωση φυλῶν μυκήτων άνθεκτικῶν στά φάρμακα πού χρησιμοποιούνται για τήν καταπολέμησή τους. Επίσης έγινε μία δειγματοληψία στίς άρχες Δεκεμβρίου 1977. Οι δειγματοληψίες έγιναν σε συγχρονισμένα συσκευαστήρια πού χρησιμοποιούν απολυμαντικά από αρκετά χρόνια. Στήν δειγματοληψία τοῦ Δεκεμβρίου και στό ένα συσκευαστήριο ύπάρχει ύπδνοια απομονώσεως μιᾶς αποικίας τοῦ P. DIGITATUM άνθεκτικής στό TBZ. Τό θέμα αύτό βρίσκεται άκομα ύπό μελέτη.
 β) Έγκαταστάθηκε στό Δρέπανο Ναυπλίου πείραμα καταπολέμησεως με διασυστηματικά μυκητοκτόνα πρέν από τή συγκομιδή. Τό πείραμα έγινε σε δένδρα πορτοκαλιάς και δοκιμάστηκε σε διάφορες δόσεις τό φάρμακο MAZALIL σε συγκρισή με τό BENOMYL. Τό πείραμα συνεχίζεται.

II. Βιολογία και καταπολέμηση τοῦ μάκητος GYMNOSPORANGIUM SABINAE.

Υπεύθυνος Ερευνητής : A. Μανουηλίδου - Χιτζανίδου

Τήν άνοιξη τοῦ 1977 έγκαταστάθηκε στόν "Ορωπό" Αττικής πειραματικός δοκιμής φαρμάκων σε 48 δένδρα άχλαδιάς τής εύασθητης ποικιλίας "Κοντούλα". Τό κτήμα πού έγινε τό πείραμα βρίσκεται σε μιά περιοχή πού απέχει I - I,5 χιλιόμετρο από ένα δάσος με JUNIPERUS τοῦ όποιου τά ζένδρα φέρουν μεγάλο άριθμο άλκων τής μασθένειας. Επίσης και οι άχλαδιές τής περιοχής παρουσιάζουν σημαντική προσβολή.

Δυστυχώς λόγω τής έξαιρετικής ξηρασίας πού έπικράτησε δέν έμφαν-
στηκε ή ασθένεια.

Πέρα απ' αύτό είχαν προγραμματιστεῖ για το 1977 μολύνσεις σε
δενδρύλλια ἀχλαδιᾶς διαφόρων ποικιλιῶν για νά διαπιστωθεῖ ή εύπα-
θειά τους στήν άρρωστεια. Οι μολύνσεις δέν πραγματοποιήθηκαν
γιατί τά δενδρύλλια μεταφυτεύτηκαν θύμα για νά χρησιμοποιηθεῖ
ό χώρος πού βρίσκονταν από το Έργαστηριο Ιολογίας καί τήν έποχή
πού έπρεπε νά γίνουν οι μολύνσεις δέν παρουσιάζαν φυσιολογική θύη.

I2. Μελέτη τής αίτιολογίας ξηράνσεως τής ἀχλαδιᾶς "Κοντούλα"
στο Περιγιάλι Κορινθίας.

Υπεύθυνος έρευνητής: A. Μανουηλίδου - Χιτζανίδου

Τέ θέμα αύτό δέν είχε προγραμματιστεῖ για το 1977, λόγω όμως
τού ένδιαφέροντος πού παρουσιάζει γιά τήν περιοχή Κορινθίας έγιναν
μερικές παρατηρήσεις. "Ετσι διαπιστώθηκε κατ' αρχή ὅτι ή προσβολή
δφείλεται στο μύκητα PHYTOPHTHORA CACTORUM. Τόν Μάρτιο 1977 έγιναν
τεχνητές μολύνσεις μέ το παθογόνο σε IO δενδρύλλια ἀχλαδιᾶς
"Κοντούλα" καί σε IO δενδρύλλια κυδωνιᾶς πού είναι τό συνηθισμένο
ύποκείμενο τής "Κοντούλας". Στίς ἀχλαδιές μετά IO μέρες έμφαν-
στηκαν τά συμπτώματα προσβολής καί μετά ένα μῆνα τά δενδρύλλια
ξεράθηκαν. Οι μολύνσεις στήν κυδωνιά ήταν άρνητικές. Ή άρρωστεια
αύτή τής ἀχλαδιᾶς είναι καινούργια γιά τήν Ελλάδα.

I3. Μελέτη έπι τής άντοχής ύποκειμένων Εσπεριδοειδῶν σε προσ-
βολή από PHYTOPHTHORA SPP. καί Κορυφοξήρα.

Υπεύθυνος έρευνητής: Ηβη Κουγέα, A. Μανουηλίδου-Χιτζανίδου.

Συνεργασία: Σταθμός Εσπεριδοειδῶν Πόρου

"Έγιναν τεχνητές μολύνσεις σε διάφορα ένδιαφέροντα γιά τά έσπε-
ριδοειδή μας ύποκείμενα, μέ τούς μύκητες PHYTOPHTHORA PARASITICA
καί P. CITROPHTHORA, χωρίς έπιτυχία.

I4. Μελέτη τής ασθένειας πού προκαλεῖ δ μύκητας EUTYPA
ARMENIACAE σε ἀμπέλι καί βερικοκκιά.

Υπεύθυνος έρευνητής: Η. Κουγέα, A. Μανουηλίδου- Χιτζανίδου

Η μελέτη αύτή άνελήθη, ἐν καί δέν είχε προγραμματισθεῖ, λόγω
τής σημασίας τής άρρωστειας αύτής πού προσδιορίστηκε πρόσφατα
στή Χώρα μας.

‘Ο μύκης EUTYPA ARMENIACAE παρατηρήθηκε νά κάνει ζημιές τόσο στδ ἄμπελι στά Μεσόγεια’ Αττικῆς στήν ποικιλία "Σαββατιανδ" όσο καὶ στή βερικοκκιά στή Πελοπόννησο στίς ποικιλίες "Υπερπρώϊμο Τύρινθος" καὶ "Μπεμπέκου". ‘Επίσης ἡ ἀρρώστεια παρατηρήθηκε σέ λεμονιά σέ μιά περιωρισμένη περιοχή τῆς Κορινθίας (βλ. Δημοσιεύσεις γ, δ & θ).

Παρατηρήσεις πάνω στήν ἀρρώστεια ἀρχισαν τδ 1976 καὶ συνίσταντο στά ἔξης :

α) Επισήμανση τῆς ἀρρώστειας σέ ἄμπελῶνες καὶ βερικοκκεῶνες τῆς Αττικῆς, Κορινθίας καὶ Αργολίδος. Από τήν ἔξεταση αὐτή διαπιστώθηκε ὅτι ἡ ἀσθένεια ὑπάρχει σέ πολλούς ἄμπελῶνες στά Μεσόγεια σέ διάφορα ποσοστά. Εξάλλου μεγάλο ποσοστό τῶν δένδρων τῆς ποικιλίας "Υπερπρώϊμο Τύρινθος" στήν Κορινθία καὶ Αργολίδα ἦταν προσβεβλημένα χωρίς δμως νά φαίνονται νά ὑπεφέρουν ίδιαίτερα. Στά ἄμπελια τῆς Κορινθίας ἡ ἀρρώστεια δέν παρατηρήθηκε. Ήσως αὐτό δοφείλεται στίς διάφορες ἀπό τήν Αττική ποικιλίες πού καλλιεργεῦνται ἔκει.

β) Γιά τήν παρακολούθηση τῆς ἀρρώστειας στδ ἄμπελι ἔγινε καταγραφή τῶν ἄρρωστων πρέμνων ἐνδές ἄμπελῶνος ποικιλίας "Σαββατιανό" στήν περιοχή Βραβρῶνος Αττικῆς. Η καταγραφή ἔγινε τήν ἁνοιξη τοῦ 1976 καὶ ἐπαναλήφθηκε τήν ἁνοιξη τοῦ 1977. Ο ἀριθμός τῶν ἄρρωστων πράμγων εἶχε σημαντικά αὔξηθει τό δεύτερο χρόνο.

γ) Τόν Απρίλιο τοῦ 1977 ἔγιναν τεχνητές μολύνσεις σέ δενδρύλλια βερικοκκιάς ποικιλίας "Υπερπρώϊμο Τύρινθος" καὶ λεμονιάς ποικιλίας "Μαγληνό". Στίς βερικοκκιές ἔγιναν μολύνσεις μέ ἀπομονώσεις τοῦ μύκητα ἀπό βερικοκκιά, ἄμπελι καὶ λεμονιά. Ολες οἱ μολύνσεις ἦταν ἐπιτυχεῖς. Στήν λεμονιά ἔγναν μολύνσεις μέ τήν ἀπομόνωση τοῦ μύκητα ἀπό τή λεμονιά, χωρίς δμως ἐπιτυχία.

B. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

I. Εξέταση δειγμάτων ἀσθενῶν φυτῶν καὶ παροχῆς δημητριακῶν :

Συνολικά ἔξετάστηκαν 602 δείγματα καὶ δόθηκαν 364 ἀπαντήσεις. Λεπτομέρειες γιά τίς ἀσθένειες πού προσδιορίστηκαν βλέπε στδ παράτημα στδ τέλος τοῦ κειμένου.

2. Ελεγχος εἰσαγομένου πατατοσπόρου :

Ελευσίνα 9.12.1977 (Ε. Τζάμος).

3. "Ελεγχος_Κέντρων_Παραγωγής_Πατατοσπόρου :
 (Διαταγή Υπουργείου Γεωργίας άρ. 3704II/ 463I/ 16.6.1977)
 α) Κ.Σ. Κοζάνης (Ε.Τζάμος) 3 μέρες
 β) Κ.Σ. Δράμας (Ε. Τζάμος) 3 μέρες
 γ) Κ.Σ. Ιωαννίνων (Α. Μανουηλίδου- Χιτζανίδου) 3 μέρες
4. Συλλογή_καλλιεργειῶν_μυκήτων :
 Συντήρηση καὶ ἐμπλουτισμὸς (Η. Κουγέα, Α. Μανουηλίδου-Χιτζανίδου).
5. Συλλογή_διαφανειῶν_καὶ φωτογραφιῶν :
 Ἐμπλουτισμὸς ἀρχείου.

Γ. ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

I. Δημοσιεύσεις

- α) HEBE KOUYEAS, 1977. STONE FRUIT APOPLEXY CAUSED BY PHYTOPHTHORA COLLAR ROT. EPPO BULLETIN, 7 : II7- I24.
- β) HEBE KOUYEAS, 1977. DAMPING OFF DUE TO PYTHIUM SPP. Στό βιβλίο: DISEASES, PESTS AND WEEDS IN TROPICAL CROPS (Συντάκτης J. KRANZ ET AL) σελ. 93-96. BERLIN, PAUL PAREY.
- γ) "Ηβη Κουγέα καὶ" Άννα Χιτζανίδου, 1977. EUTYPA ARMENIACAE : μέσα νέα ἀπειλή γιά τις καλλιεργειές μας. Γεωτεχνικά, 2 (3-4): 20-22.
- δ) HEBE KOUYEAS. EUTYPA ARMENIACAE ON LEMON IN GREECE. (PHYTOPATHOLOGISCHE Z. ὑπό δημοσίευση).
- ε) TJAMOS, E.C. & KORNAROS, ERRIETTA, 1977. VIRULENCE OF GREEK VERTICILLIUM DAHLIAE ISOLATES ON SUSCEPTIBLE AND TOLERANT COTTON VARIETIES. (Υποβλήθηκε γιά δημοσίευση στό PLANT DIS. REPTR.).
- στ) A. CHITZANIDIS, 1977. PHYTOPHTHORA CITROPHTHORA (SMITH & SMITH) LEONIAN. Στό βιβλίο : DISEASES, PESTS AND WEEDS IN TROPICAL CROPS. (Συντάκτης J. KRANZ ET AL) σελ. 78 - 80. BERLIN, PAUL PAREY.
- ζ) A. CHITZANIDIS, 1977. DEUTEROPHOMA TRACHEIPHILA PETRI. Στό βιβλίο : DISEASES, PESTS AND WEEDS IN TROPICAL CROPS. (Συντάκτης J. KRANZ ET AL) σελ. 199-200. BERLIN, PAUL PAREY.

Ἐπίσης δημοσιεύθηκαν τά Πεπραγμένα του 4ου Συνεδρίου τῆς Ἐνώσεως Φυτοπαθολόγων τῆς Μεσογείου μέσα στά όποια περιλαμβάνονται οι ἔξι ἥπατες :

- η) HEBE KOUYEAS AND IOANNA THEOHARI, 1976. AN EXPERIMENTAL APPROACH FOR EVALUATION OF COTTON SEED PROTECTANTS AGAINST SOIL BORNE FUNGI. AGRICULTURAL CONSPPECTUS SCIENTIFICUS, 39: 431- 435.
- θ) CHITZANIDIS, ANNA, KOUYEAS, HEBE & PAPPAS, A., 1976. EUTYPA ARMENIACAE HANSF. & CARTER ON APRICOT AND GRAPE VINE IN GREECE. AGRICULTURAL CONSPPECTUS SCIENTIFICUS, 39 :401- 404.

2. Συμμετοχή σε Συνέδρια και άνακοινώσεις :

- α) Ετήσιο Συνέδριο Βρετανῶν Φυτοπαθολόγων με θέμα "Ἐνεργειακοὶ μηχανισμοὶ ἀντοχῆς τῶν φυτῶν στίς ἀσθένειες (ACTIVE DEFENCE MECHANISMS IN PLANTS)." BRIGHTON, Αγγλία, 21-24' Απριλίου 1977 (Ε. Τζάμος)
- β) 5EMES JOURNEES DE PHYTIATRIE ET PHYTOPHARMACIE CIRCUM MEDITERRANEENNES, RABAT, MAROC, 15-20 Μαΐου 1977. (Α. Χιτζανίδου, Αντεπρεδρος Συνεδρίου). "Ἔγινε ἡ ἔξης ἀνακοίνωση : CHITZANIDIS ANNA ET PAPPAS A.: "TRAITEMENTS AVANT-RECOLTE PAR FONGICIDES CONTRE LES POURRITUDES A PENICILLIUM DES ORANGES".
- γ) Ιη Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη, Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου - Ιη Οκτωβρίου 1977 ("Ολο τδ προσωπικό του" Εργαστηρίου). "Ἔγιναν ήδη ἡ ἔξης ἀνακοίνωσεις I.Τζάμος Ε. και Κορνάρου" Εριέττα - "Η σημασία τῶν ἀνεκτικῶν στίς ἀδρομυκώσεις ποικιλιῶν βάμβακος γιά τὴν ἀντιμετώπιση του μύκητος VERTICILLIUM DAHLIAE KLEB.
- 2. Χιτζανίδου" Αννα - Περίπτωση σοβαρῆς προσβολῆς τῶν ἀχλαδιῶν ἀπό τὸν μύκητα PHYTOPHTHORA CACTORUM.
- δ) 6η Βαλκανική Σύσκεψη Φυτοπροστασίας, Σμύρνη, 10 -16' Οκτωβρίου 1977 (Α. Μανουστλίδου - Χιτζανίδου). Διαβάστηκαν ἡ μοιράστηκαν οἱ ἔξης ἀνακοίνωσεις :
  - TJAMOS, E. WILT DISEASES OF CUCURBITACEOUS PLANTS IN GREECE.
  - KOUYEAS, HEBE & CHITZANIDIS, ANNA. EUTYPA ARMENIACAE HANSF. & CARTER ON APRICOT AND GRAPEVINE IN GREECE.
  - CHITZANIDIS, ANNA. PHYTOPHTHORA CAPSICI LEONIAN ON PEPPER IN GREECE.
  - CHITZANIDIS, ANNA. DEAD ARM DISEASE OF GRAPES AND ITS CONTROL IN GREECE.

3. Επισκέψεις σέξενα Πανεπιστήμια και Ιδρύματα,

- α) Ο κ. E. Tzamis έπισκεψή τού Τμήμα Φυτοπαθολογίας του IMPERIAL COLLEGE στό Λονδίνο και ένημερώθηκε πάνω στίς τρέχουσες έξελιξεις στόν τομέα τής έρευνης για τίς φυτοαλεξίνες.
- β) Η κα A. Manouelidou- Xitzianniou έπισκεψή τού INSTITUT NATIONAL DE RECHERCHES AGRONOMIQUES στό RABAT- Μαρόκο και ένημερώθηκε σχετικά με τό πρόγραμμα έρευνης τής άντοχής ύποκειμένων Έσπεριδοειδών σε προσβολές από PHYTOPHTHORA spp.

4. Όμιλες :

Ε. Τζάμιος : "Αντιμετώπιση τής Βερτισιλλιώσεως τού βάμβακος".
Λάρισσα, 14 Μαρτίου 1977. Η ίδια δόθηκε σε είδική Σύσκεψη που δργάνωσε ή Επιθεώρηση Γεωργίας Θεσσαλίας.

5. Διδασκαλία σέξεμινάρια :

- α) Σεμινάριο ένημερσεως γεωπόνων Οργανισμού Βάμβακος σε θέματα φυτοπροστασίας βάμβακος και στατιστικής (H. Κουγέα- E. Τζάμιος)
- β) Σεμινάριο με θέμα : "Έχθροι και άσθένειες καραντίνας τής άμπελου" 19- 21 Αυγούστου 1977 (H. Κουγέα, A. Μανουηλίδου- Χιτζιανίδου, E. Τζάμιος)

6. Εξάσκηση Φοιτητῶν :

Δημήτρης Δήμου, Φοιτητής Α.Γ.Σ.Α., έργαστηκε με τήν κα H. Κουγέα.

7. Συμμετοχή σέξυσκεψεις :

- α) Συσκέψεις για ιατρικούς ιατρούς σχετικά με τόν πειραματισμό γιά τήν άξιολόγηση τῶν άπολυμαντικῶν βαμβακοσπόρων. 5 Φεβρουαρίου καί 4 Ιουλίου 1977 (H. Κουγέα).
- β) Σύσκεψη Ενώσεως Συνεταιρισμῶν Κερκυρας γιά τήν καταπολέμηση έχθρων και άσθενειών τής έλησης. Κέρκυρα, 3 Μαρτίου 1977 (A. Μανουηλίδου- Χιτζιανίδου).

8. Ξενάγηση μαθητῶν :

- α) Σχολεῖο Απόλλων (28' Ιανουαρίου 1977)
- β) Αρσάκειο (18 Φεβρουαρίου 1977)
- γ) Κολλεγιο Αθηνῶν (Δεκέμβριος 1977)

9. Επισκέψεις ξένων έπιστημόνων :

- α) Q. VIENNOT- BOURGIN

- β) J. OPPENHEIMER καὶ YIGAL NATAV, 'Υπουργεῖον Γεωργίας, Ισραήλ
 γ) KHING LING KHEW, UNIVERSITY SAINS MALAYSIA (PENANG).

ΙΟ. Επιτροπές :

'Ο κ. Ε. Τζάμος εἶναι μέλος τῆς 'Επιτροπῆς Εκδόσεως Δημοσιευμάτων τοῦ Μ.Φ.Ι. καὶ τῆς 'Επιτροπῆς Προμηθειῶν τοῦ Μ.Φ.Ι.,

'Η κα Α. Μανουηλίδου- Χιτζανίδου υπήρξε Πρόεδρος καὶ μέλος 'Επιτροπῆς Παραλαβῆς τοῦ 'Υπουργεῖον Γεωργίας.

'Ο κ. Ε. Τζάμος καὶ ἡ κα Α. Μανουηλίδου-Χιτζανίδου υπήρξαν μέλη 'Επιτροπῶν Διενεργείας Διαγωνισμῶν Προμηθείας Οργάνων.

ΙΙ. Συγενεύξεις :

'Η κα Α. Μανουηλίδου-Χιτζανίδου μίλησε στήν έκπομπή τῆς τηλεοράσεως "Για τὸν ἔλληνα ἄγροτη" με θέμα τὴ διάγνωση τῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν. 'Επίσης μίλησε στά "Χρονικά τῆς ἡμέρας τοῦ Ε.Ρ.Τ." για τὰς σήψεις τῶν πορτοκαλλιῶν.

ΙΖ. Περιοδεῖες καὶ ἐπισκέψεις :

Περιοχή	Διάρκεια σὲ μέρες	Σκοπός μετακινήσεως	Προσωπικό	Διατάγματα Μ.Φ.Ι.
Ναύπλιο	I	Σήψεις καρπῶν ἐσπεριδ. A.Μανουηλίδου	21/5.Ι.77	
"	I	" " "	" "	248/27.Ι.77
"	I	" " "	" "	707/7.3.77
"	I	" " "	" "	3450/27.9.77
"	I	" " "	A.Μανουηλίδου E.Βλαχόπουλος	3516 καὶ 3517/3.ΙΟ.77
"	I	" " "	" "	4034 καὶ 4035/9.II.77
"	2	" " "	" "	4335 καὶ 4336/6.ΙΩ.77
"	I	" " "	A.Μανουηλίδω	4462/14.ΙΩ.77
"	2	" " "	" "	4679/28.ΙΩ.77
"	2	" " "	E.Βλαχόπουλος	3841/24.ΙΟ.77
"	2	" " "	" "	4257/29.II.77
"	2	" " "	" "	4463/14.ΙΩ.77
"	2	" " "	" "	4594/20.ΙΩ.77
Πόρος Τροιζηνίας	I	Πειραματικόν. ἐσπεριδ.	H.Κουγέα & A.Μανουηλίδου	718 καὶ 719/8.3.77
"	I	" " "	" "	1450/4.5.77
"	I	" " "	A.Μανουηλίδου	2611/23.7.77
"	I	" " "	" "	4073/12.II.77

Περιγιάλι	I	PHYTOPHTHORA ἀχλαδιᾶς	A. Μανουηλίδου	556/22.2.77
Κρινθίας	"	" "	" "	2673/27.7.77
Όρωπός	I	Σκωριαση ἀχλαδιᾶς	" "	II.3.1977
"	I	" "	" "	21.3.1977
"	I	" "	A. Μανουηλίδου- Κ. Ελένα	5.4.1977
"	I	" "	A. Μανουηλίδου- Ε. Κορνάρου	19.4.1977
Κέρκυρα	3	'Ασθένειες ἔληταις	A. Μανουηλίδου	903/21.3.77
Μαρκόπουλο	I	EUTYPA ἄμπελου	H. Κουγέα & A. Μανουηλίδου	I388/28.4.77
Καρπενήσι	2	'Ασθένεια καστανιᾶς	A. Μανουηλίδω	I991/I3.6.77
"Αγω Διακοφτό	I	'Ασθένεια κερασιᾶς	" "	2557/I9.7.77
'Αλιστρος	I	'Ασθένειες σταριῶν	H. Κουγέα	I5.3.1977
Μεσόγαια	I	'Ασθένειες ἄμπελιῶν	" "	I619/I7.5.77
'Αττικῆς				
Λαμία	I	Πεζόραμα ἀπολυμαντικῶν βαμβακοσπόρου	H. Κουγέα	I654/I9.5.77
Λειβαδιά	I	VERTICILLIUM βάμβακος	E. Τζάμος	I31/I4.1.77
Λειβαδιά-	I	" "	" "	2152/24.6.77
'Αλιστρος				
Λειβαδιά	2	" "	" "	3312/I6.9.77
Λάρισσα	4	" "	" "	545/22.2.77
Μεσσηνία	3	Θερμοκήπια κηπευτικῶν	" "	776/II.3.77
Μάνα-Κιάστο	I	'Ασθένειες μηλιᾶς	" "	I497/9.5.77
"Αμφισσα	2	VERTICILLIUM ἔληταις	" "	2059/I6.6.77
Πρέβεζα	5	'Απολύμανση μέ ήλιακή ένέργεια	" "	2253/30.6.77
"	4	" "	" "	3634/I3.10.77
Φανδρο-	2	Σήψη ἔλαιοκάρπου	" "	4200/25.II.77
Φειώτιδος				

II. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ

Επιστημονικό ιροσωπικό

1. Χρήστος Παναγόπουλος, Προϊστάμενος
2. Πέτρος Φαλλίδας, Επιμελητής
3. Αθανάσιος Αλιβιζάπος, Βοηθός

A. ΕΠΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. Βακτηριακή νέκρωση τῆς ἀμπέλου ("Τσιλίκ μαράζι")

Ερευνητές : Χ. Παναγόπουλος, Π. Φαλλίδας

Συνεχίζεται η μελέτη τῆς συμπεριφορᾶς ΙΟ ποικιλιῶν ἀμπέλου στό παθογόνο (XANTHOMONAS AMPELINA). Οι πειραματικές μολύνσεις έγιναν στό άγρο τημα τοῦ Σταθμοῦ Γεωργικῆς Έρευνης Ηρακλείου Κρήτης. Χρησιμοποιήθηκαν δύο άπομονώσεις τοῦ παθογόνου, ή 48 και ή 137, μέ τις δύοις μολύνθηκαν 8 - ΙΟ τρυφεροῖ βλαστοῖ (μέ πληγές) και 3 φύλλα (μέ ψεκασμό) τὴν ἄνοιξη (4.4.1977). Ο έλεγχος τῶν ἀποτελεσμάτων στόν άγρο και τό Εργαστήριο που έγινε στίς II/5/1977 και 6/7/77 έδειξε πώς ή Σουλτανίνα εἶναι ή περισσότερο εύασθητη ποικιλία, ἐνῶ οι ποικιλίες Περλέτ, Όχανες, Κορινθιακή, RIBIES συμπεριφέρονται σάν οι περισσότερο ἀνθεκτικές στό παθογόνο. Πάντως καμμία άπό τις ποικιλίες που έξετάσθηκαν δέν εἶναι τελείως ἀνθεκτική στήν άρρωστια ὥστε νά θεωρεῖται κατάλληλος γιά τὴν ἀντικατάσταση τῆς Σουλτανίνας ή σάν τηγή γρνων ἀνθεκτικότητος.

Η άπομονωσίς τοῦ παθογόνου εἶναι πολλάκις προβληματική, ἐπειδή δέν ἀναπτύσσεται πάντοτε στά χρησιμοποιούμενα θρεπτικά υποστρώματα. Επίσης λόγω τῆς βραδείας και πτωχῆς ἀναπτύξεως τοῦ βακτηρίου στά ίδια ψλικά, δυσχεραίνεται ή έργαστηριακή μελέτη τοῦ παθογόνου καθώς και ή έρευνα τῆς ἐπιδημιολογίας τῆς ἀσθενείας. Σέ σχετικά πειράματα διαπιστώθηκε ότι μερικά είδη ἄγαρ ἀσκοῦν παρεμποδιστική δράση στήν ἀνάπτυξη τοῦ βακτηρίου και φυίνεται ότι εἶναι κυρίως υπεύθυνα γιά τὴν μή ἀνάπτυξη τοῦ βακτηρίου ίδιατερα στίς περιπτώσεις χρησιμοποιήσεως ἀραιοῦ INOCULUM. Τό άγαρ τοῦ Οίκου DIFCO βρέθηκε ότι υπερτερεῖ ξαντι τῶν άλλων και ἀκολουθεῖται από τό PURIFIED AGAR τοῦ Οίκου OXOID. Τέλος διαπιστώθηκε ότι τό θρεπτικό υπόστρωμα YGC ή YAC (YEAST EXTRACT I %, ἀραβινδζη ή γαλακτόζη I %, CALCIUM CARBONATE 2 %, DIFCO AGAR 2 %) εἶναι πολύ ικανοποιητικό

γιά τή γρήγορη καί ξφθονη ἀνάπτυξη τοῦ βακτηρίου. "Ετσι ἐλπίζεται πως μέ τη χρήση τοῦ θρεπτικοῦ αύτοῦ ὑποστρῶματος θὰ διευκολυνθοῦν ἡ διάγνωση τῆς ἀσθενείας καὶ ἡ περαιτέρω μελέτη τοῦ παθογόνου.

Δέδο βακτηριακές καλλιέργειες που στάλησαν στὸν Εργαστήριο Βακτηριολογίας ἀπό τὸν κ. H. SAYGILI (Πανεπιστήμιο Σμύρνης, Τουρκία) προσδιορίστηκαν ὅτι ἀνήκουν στὸ XANTHOMONAS AMHELINA. "Ετσι διαπιστώνεται γιά πρώτη φορά ὅτι ἡ βακτηριακή νέκρωση τῆς ἀμπέλου ὑπάρχει καὶ σὲ περιοχές τῆς Μικρᾶς Ασίας. Ἐπίσης ἡ ἀρρώστεια διαπιστώθηκε γιά πρώτη φορά σὲ περιοχές τῶν Νομῶν Ηλείας καὶ Ἀχαΐας.

2. Βακτηριακὸς ἔλκος ἀμυγδαλιᾶς

Ερευνητές : Π. Φαλλίδας, Χ. Παναγόπουλος

Συνεργασία : A. Αλιβιζάτος, Δ. Στυλιανίδης, I. Καφετζάκη

Όλοκληρώθηκε ἡ ἔγκατάσταση δύο πειραματικῶν μελέτης τῆς συμπεριφορᾶς διαφόρων ποικιλιῶν ἀμυγδαλιᾶς στὸ παθογόνο PSEUDOMONAS AMYGDALI. Στόν πρῶτο πειραματικό στήν περιοχή Οροπεδίου Λασιθίου (Θέσις Λιονέτο) φυτεύθηκαν 120 συνολικά δενδρύλλια τῶν ποικιλιῶν Βαβάτσικο, Τρικιώνη No 2, Συλλόγιστου, NONPAREIL, MARCONA, Παγκράτη, FOURNAT DE BREZENAND καὶ FERRAGNES. Στόν δεύτερο πειραματικό τοῦ Κρατικοῦ Κτήματος Καλοῦ Χωρίου φυτεύθηκαν 53 ἐν ὅλω δενδρύλλια ἐμβολιασμένα μὲν κοιμώμενο δρυθαλμό, ἀνήκοντα στίς ποικιλίες FOURNAT DE BREZENAND, MARCONA, FERRAGNES, CRISTOMORTO καὶ Βαβάτσικο.

Στίς 10/10/1977 πραγματοποιήθηκαν τεχνητές μολύνσεις τῶν δενδρύλλων τοῦ πρώτου πειραματικοῦ. Χρησιμοποιήθηκαν οἱ ἀπομονώσεις AL I καὶ AL 55. Μέ κάθε ἀπομόνωση μολύνθηκε ένα δενδρύλλιο ἀπό κάθε ποικιλία. Σέ κάθε δενδρύλλιο μολύνθηκαν 2 ἑτήσιοι βλαστοί μὲ τή μέθοδο ἀποσπάσεως τῶν φύλλων καὶ τοποθετήσεως σταγόνος βακτηριακοῦ αἰωρήματος ἐπὶ τῆς δημιουργουμένης οὐλῆς. Τά πρῶτα ἀποτελέσματα θά ληφθοῦν τήν προσεχῆ ἄνοιξη.

Ἀπό καλλιέργειες που στάλησαν στὸν Εργαστήριο ἀπό τὸν κ. H. SAYGILI (Σμύρνη, Τουρκία) προσδιορίστηκε τὸ παθογόνο βακτήριο PS. AMYGDALI. Ἡ διάγνωση τῆς ἀσθενείας στήν Τουρκία ἀποτελεῖ τήν πρώτη περίπτωση διαπιστώσεως τῆς ἀρρώστειας σὲ χώρα τοῦ ἔξωτερικοῦ. Ἐπίσης ἀπό δείγματα που στάλησαν στὸν Εργαστήριο ἡ ἀρρώστεια διαπιστώθηκε γιά πρώτη φορά στίς νήσους Ιο καὶ Εύβοια.

3. Βιολογία και καταπολέμηση του AGROBACTERIUM TUMEFACTIENS

Έρευνητές : Χ. Παναγόπουλος, Π. Ψαλλίδας, Α. Αλιβιζάτος

Η έρευνα συνεχίστηκε κυρίως στή μελέτη τῶν βιοτύπων του παθογόνου και τή δυνατότητα βιολογικής καταπολεμήσεως τῆς ασθενείας.

α) Βιδυποι του παθογόνου : Από τήν έξεταση 122 παθογόνων άπομονώσεων του βακτηρίου διαπιστώθηκαν τά διάφορα : Οι άπομονώσεις πού προσβάλλουν τά μηλοειδή και τά πυρηνόκαρπα άνηκουν στούς βιοτύπους I και Σ του παθογόνου. Ο βιδυποι 2 είναι εύρυτατα ξαπλωμένος και φαίνεται πώς είναι δι περισσότερο ύπευθυνος γιά τδν καρκίνο τῶν διπλοφόρων δένδρων (από τίς 69 άπομονώσεις οι 58 άνηκουν στόν βιδυποι 2). Διαπιστώθηκε ότι τά άμπελια προσβάλλονται από ένα νέο βιδυποι του παθογόνου που διαφέρει σε πολλά χαρακτηριστικά από τούς δύο παραπάνω βιοτύπους. Εξετάστηκαν 49 άπομονώσεις από άμπελι (33 έλληνικές και 16 από τίς έξης χώρες : Γιουγκοσλαβία, ΕΣΣΔ, Αύστραλία, Ούγγαρία, Νότιος Αφρική), οι πλειστες από τίς διποίες βρέθηκε ότι άνηκουν στόν βιδυποι 3. Γιά τήν περαιτέρω μελέτη του νέου αύτού βιοτύπου 3 έληφθησαν στό Εργαστήριο 46 νέες άπομονώσεις από άμπελι (από τίς περιοχές Βερροίας, Αλιάρτου, Θηβῶν, Λαρίσης, Ιωαννίνων και Λαμίας) καθώς και άρκετές άπομονώσεις άμπελιού από ξένες χώρες (Ελβετία, Γερμανία κ. ά.).

β) Βιολογική καταπολέμηση : Εκτελέστηκαν δύο πειράματα βιολογικής καταπολεμήσεως του καρκίνου τῶν δένδρων. Καί στά δύο χρησιμοποιήθηκαν δενδρυδαλια άμυγδαλιάς. Τό ένα έγινε στόν άγρο (Κτήμα Συγγροῦ, Αμαρούσιο) και τό δεύτερο στό θερμοκήπιο μέσα σε γλάστρες. Χρησιμοποιήθηκαν τρεις παθογόνες άπομονώσεις, ή AG 20 (βιδυποι I), AG 28 (βιδυποι 2) και ή AG 40 (βιδυποι 2, άνθεκτικός στή βακτηριοσίνη K 84). Τά άποτελέσματα ήταν άρκετά ένθαρρυντικά. Στόν έπόμενο πίνακα δίνονται τά άποτελέσματα του πειράματος άγρού.

Βιολογική καταπολέμηση του Καρκίνου σε δενδρύλλια
άμυγδαλιάς (Πείραμα άγρού. Φύτευση 22/2/77, έξαγωγή 21/9/77)

'Επέμβαση	Σύνολο δενδρυλλίων	'Αριθμός δενδρυλλίων						Μέσος δρός		
		10	6	5	4	3	2	I	O	προσβολής
(AG20+AG28)+K84	28	0	I	2	3	4	7	5	6	2, I
AG40 + K84	22	20	0	0	0	2	0	0	0	9,4
AG20 + AG 28	28	25	0	0	I	0	2	0	0	9, I
AG 40	22	17	0	0	I	2	2	0	0	8,0

AG20 και AG 28: Εύασθητά στό K84. AG40: Άνθεκτικό στό K84.
Ο = Ούδεμια προσβολή. I-9 = Ενας μέχρι έννεα δύκοι στήν κεντρική
ρίζα. 10 = Πλήρης κάλυψη κεντρικής ρίζας και πλαγίων ριζῶν.

Από τα δεδομένα τους πίνακα φαίνεται ή αποτελεσματικότης τής μεθόδου για τις εύασθητες μόνο στο K 84 απομονώσεις του παθογόνου. Πλήν όμως και στις περιπτώσεις αυτές παρατηρεῖται έντι ποσοστό προσβολής. Οι λόγοι τής μερικής αποτελεσματικότητάς τής μεθόδου δεν είναι γνωστοί και πρός διερεύνησή τους πραγματοποιήθηκαν πολυάριθμες απομονώσεις από δύκους στά ξελεκτικά ύλικα SCHROTH και KERR. Συνολικά έληφθησαν στο δέρμαστηριο ένων 1300 απομονώσεις σε καθαρή καλλιέργεια, οι οποίες και θα έχεται συντομοερώς.

Σε σχετικά πειράματα βιολογικής καταπολεμήσεως τών ανθεκτικών στο K84 παθογόνων (ιδίως του βιοτύπου 3) έχετας θηκαν 21 βακτηριοσινογόνα στελέχη προερχόμενα από έλληνικά έδαφη. Τα αποτελέσματα ύπηρξαν αρνητικά καθότι σε καμμία περίπτωση δεν προστατεύθηκαν τά φυτά από την ασθένεια.

γ) Προκαταρκτικά πειράματα αντιμετωπίσεως του καρκίνου του αμπελιού στο πολλαπλασιαστικό ύλικο: "Εγιναν δύο τέτοια πειράματα, το ένα στήν περιοχή Κονίτσης και τό άλλο στή Λυκόβρυση-Αττικής.

Η αξιολόγηση τών αποτελεσμάτων θα γίνει το 1978.

4. Μελέτη μεθόδου προσδιορισμού τών φυτοπαθογόνων βακτηριανών γένους PSEUDOMONAS

Έρευνητής : Χ. Παναγόπουλος

Έχετας ημηκαν οι φυσιολογικοί, μορφολογικοί και βιοχημικοί χαρακτήρες τών ύπολοί πων 45 απομονώσεων του άθροισματος LOPAT GP I του γένους PSEUDOMONAS. Τα αναλυτικά αποτελέσματα σταλησαν ήδη στο PLANT PATHOLOGY LABORATORY, HARPENDE Στήν Αγγλία δύον και ζηρχισε ή επεξεργασία τους ύπολο του ήλεκτρονικού ύπολογιστού.

Η έρευνα αύτη, δύναται είναι γνωστό, γίνεται σε συνεργασία με άλλα έργαστηρια του Εξωτερικού σύμφωνα με το πρόγραμμα τής Ομάδος Έργασιας του Τμήματος Φυτοβακτηριολογίας τής Διεθνούς Φυτοπαθολογίας Εταιρείας.

5. Μελέτη νέας ασθενείας τής φουντουκιάς

Έρευνητής : Π. Ψαλλίδας, Χ. Παναγόπουλος

Στήν περιοχή Δράμας παρατηρήθηκε τον Ιούνιο 1976 μιά σοβαρή άρρωστεια τής φουντουκιάς ή δύοια προκαλεῖ ξήρανση τών δένδρων. Η άρρωστεια έμφανεται στήν άρχη σ' ένα ή περισσότερα φυτά του δρυκού και άργτερα έπεκτενεται και στά άλλα με αποτέλεσμα μέσα σε 2-3 χρόνια άλα τα φυτά του δρυκού να ξεραίνονται.

Διαπιστώθηκε πώς ή άρρωστεια δύνεται σε ένα βακτήριο του γένους PSEUDOMONAS. Σε έλεγχομενα πειράματα παθογενέσεως με καθαρές καλλιέργειες του βακτηρίου έπετεύχθη πλήρης αναπαραγωγή δλων τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀσθένειας. Ἡ ἀσθένεια διαπιστώθηκε καὶ στίς περιοχές Κιλκίς, Κατερίνης καὶ Καβάλας. Μελετήθηκαν λεπτομερῶς τά συμπτώματα, ὃ τρόπος μοιλύνσεως καὶ ή ἔξελιξη τῆς ασθένειας. Ἐπίσης μελετήθηκαν τά μορφολογικά, φυσιολογικά καὶ βιοχημικά χαρακτηριστικά ΙΙΙ ἀπομονώσεων του παθογόνου με βάση τά δύοια ἔγινε ή ταξινόμησή του στό ἐπίπεδο του γένους. Ἀπό τή σύγκριση του βακτηρίου με τίς γνωστές Φευδομονάδες ποὺ προσβάλλουν τά δένδρα στήν⁴ Ελλάδα συμπεραίνεται ὅτι τό παθογόνο τῆς φουντουκιᾶς δέν μοιάζει με κανένα ἄπ' αύτά.

6. Μελέτη γέας ἀσθένειας τῆς γαρυφαλλιᾶς

Ερευνητής : 'Αθ. Αλιβιζάτος

Τό Σεπτέμβριο του 1976 διαπιστώθηκε γιά πρώτη φορά στή χώρα μας μιά σοβαρή ἀρρώστεια τῆς Γαρυφαλλιᾶς, σε έρριζα μοσχεύματα ποικιλίας WHITE SIM πού εἶχαν είσαχθεῖ ἀπό τήν⁴ Ολλανδία, στήν περιοχή Καλλονῆς Τροιζηνίας.

Τά συμπτώματα τῆς ἀσθένειας εἶναι : μοσχεύματα καχεκτικά, νανισμός τῶν νεαρῶν βλαστῶν, ἔντονη βραχυγονάτωση ὥστε νά δίνουν τά φύλλα τήν ἐντύπωση ρόδακα, καστανός μεταχραματισμός τῶν ἄγγειων ἐντονώτερος στή βάση τῶν μοσχευμάτων καὶ ἀσθενέστερος στά ἀνώτερα μεσογονάτια, φύλλα ὡχροκίτρινα, ὡχροπράσινα, ριζικό σύστημα πτωχό.

'Από τή μελέτη πού έγινε στό⁴ Εργαστήριο Βακτηριολογίας διαπιστώθηκε ὅτι ή ἀσθένεια εἶναι μία τυπική ἀδροβάκωψη πού ἀπό τήν περιγραφή τῶν συμπτωμάτων, τῶν μορφολογικῶν, καλλιεργητικῶν καὶ βιοχημικῶν χαρακτήρων του παθογόνου συνάγεται ὅτι τοῦτο ἀνήκει στό εἶδος ERWINIA CHRYSANTHEMI BURKHOLDER MCFADDEN AND DIMOCK.

Τά συμπτώματα τῆς ἀρρώστειας αναπαρήχθησαν σε τεχνητές μολύνσεις πού ἔγιναν στίς ποικιλίες γαρυφαλλιᾶς WILLIAM SIM, WHITE SIM, CHABAUD PINK καὶ CHABAUD SOFT PINK. Ἐπίσης διαπιστώθηκε ὅτι τό βακτήριο προκαλεῖ ἀδροβακτηρίωση στήν τομάτα (ποικιλ. EARLY PACK), στόν καπνό (ποικιλ. TURKISH), στόν κατηφέ, στό χρυσάνθεμο, στήν δραπανσία, στή ζίννια, στόν ἀραβόσιτο, στή μαργαρίτα καὶ μελανή νέκρωση βλαστού πατάτας (ποικ. KENNEBEC).

Από τη σύγκριση που έγινε με βάση τις δοκιμές που έκτελεστηκαν φαίνεται ότι το στέλεχος του βακτηρίου που προσβάλλει τη γαρυφαλλιά διακρίνεται διότι το στέλεχος του ίδιου είδους που προσβάλλει τον άραβδο, καθώς και από τα γνωστά φυτοπαθογόνα πηκτινολυτικά είδη του γένους ERWINIA.

Τέλος μελετήθηκε ή ίκανοτητα του βακτηρίου να παράγει βακτηριοσίνη, ή εύαισθησία του στη βακτηριοσίνη των άλλων βακτηρίων που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη και ή εύαισθησία του σε διάφορα άντιβιοτικά IN VITRO.

B. ΔΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

I. Δημοσιεύσεις :

1. YOUNG, J.M., DYE, D.W., BRADBURY, J.F., PANAGOPOULOS, C.G. AND ROBBS, C.F. - A NOMENCLATURE AND CLASSIFICATION FOR PLANT PATHOGENIC BACTERIA. NEW ZEALAND JOURNAL OF AGRICULTURAL RESEARCH, 21 (ήποδ δημοσίευση)
2. PSALLIDAS, P.G. AND PANAGOPOULOS, C.G. A BACTERIAL CANKER OF FILBERTS IN GREECE. ('Υπεβλήθη πρός δημοσίευση είς PHYTOPATH. Z.)
3. 'Ανακοινώσεις σε Συνέδρια :
  - a. Χ.Γ. Παναγοπούλου, Π.Γ. Ψαλλίδα και Α.Σ. Αλιβιζάτου .Βιότυποι και βιολογική καταπολέμηση του AGROBACTERIUM TUMEFACIENS. Ιη Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη, 30 Σεπτεμβρ.- Ι' Οκτωβρ. 1977
  - b. Δ.Α. Μπίρη και Χ.Γ. Παναγοπούλου. Νέες βακτηριώσεις του φασολιού στην Ελλάδα. Ιη Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη, 30 Σεπτεμβρ. - Ι' Οκτωβρ. 1977.
  - c. Α.Σ. Αλιβιζάτου. Βακτηριακός νανισμός της γαρυφαλλιάς. Ιη Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη, 30 Σεπτ. - Ι' Οκτώβρ. 1977
  - d. Π.Γ. Ψαλλίδα και Χ.Γ. Παναγόπουλου. Νέα για την Ελλάδα βακτηρίωση της φουντουκιάς. Ιη Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη 30 Σεπτεμβρ. - Ι' Οκτωβρ. 1977

3. 'Εξέταση δειγμάτων και παροχή άδηγιων καταπολεμήσεως :

'Εξετάστηκαν 54 δειγματα άσθενων φυτῶν και χορήγηθηκαν ίσαριθμές γραπτές άδηγιες άντιμετωπίσεως των άσθενειῶν. Η διάγνωση στέις περισσότερες περιπτώσεις έγινε ύστερα έπειδη άπομόνωση και προσδιορισμός τῶν παθογόνων βακτηρίων με τη βοήθεια πολλαπλῶν

καλλιεργητικῶν, φυσιολογικῶν καὶ βιοχημικῶν ἔξετάσεων. Σέ ἀρκετές περιπτώσεις γιὰ τὴν ἐπιβεβαίωση τῆς διαγνώσεως ἐκτελέστηκαν καὶ πειραματικές μολύνσεις (δοκιμές παθογενεῖας).

Κατόπιν αἵτησεως τῆς Διευθύνσεως Γεωργίας Ν. Εύβοίας στᾶλησαν 4 κλισέ μέ φωτογραφίες τοῦ βακτηριακοῦ ἔλκους τῆς ἀμυγδαλιᾶς. Οἱ φωτογραφίες αύτές δημοσιεύθηκαν στὴν' Εφημερίδα "ΓΗ ΜΗΤΗΡ'" (φύλλο Νο 170/ Σεπτ.-'Οκτωβρ. 1977) γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς.

4. Συλλογή φυτοπαθογόνων βακτηρίων :

Ἡ συλλογή φυτοπαθογόνων βακτηρίων τοῦ Εργαστηρίου ἐμπλουτιζηκε· με 77 νέες ἀπομονώσεις. Πραγματοποιήθηκε ἐπίσης ὁ ἑτησιος ἔλεγχος καὶ μεταφύτευση τῶν ἀριθμούντων πολλές ἐκατοντάδες ἀπομονώσεων τῶν βακτηρίων τῆς συλλογῆς τοῦ Εργαστηρίου.

5. Περιοδεῖες - "Ελεγχοι :

Ὀ. κ. Χ. Παναγόπουλος πραγματοποίησε συνολικά 13 μέρες ἑκτός ἔδρας. Μετέβη εἰς Κωπαΐδα Βοιωτίας καὶ Λάρισα καὶ ἔκανε ἔλεγχο προσβολῆς τῶν κρατικῶν μητρικῶν φυτειῶν ἀμερικανικῆς ἀμπέλου ἀπό τὸ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS, εἰς Δράμα, Κιλκίς καὶ Κατερίνη γιὰ τὴ μελέτη τῆς νέας βακτηριώσεως τῆς φουντουκιᾶς καὶ εἰς περιοχή Ηλείας-Αχαΐας γιὰ τὸν ἔλεγχο προσβολῆς ἀμπελῶν τὸ XANTHOMONAS AMPELINA, καθὼς καὶ εἰς Σέρρας γιὰ τὸν ἔλεγχο τοῦ σποροπαραγωγικοῦ κέντρου πατάτας.

Ὀ. κ. Π. Ψαλλίδας πραγματοποίησε συνολικά 34 μέρες ἑκτός ἔδρας. Πήγε δυό φορές στὴ Νάξο γιὰ τὸν ἔλεγχο πατατοφυτειῶν καὶ πατατοσπόρου, τρεῖς φορές στὸ Λασίθι Κρήτης γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν πατατοφυτειῶν τοῦ κέντρου σποροπαραγωγῆς καὶ ἑκτέλεση πειραματικῶν μολύνσεων εἰς πειραματικό ἀμυγδαλιᾶς. Ἐπίσης μετέβη εἰς Κιλκίς γιὰ τὴν ἑκτέλεση τεγνητῶν μολύνσεων λεπτοκαρυᾶς, εἰς Νάουσα γιὰ τὴν ἑκτέλεση τεχνητῶν μολύνσεων Ροδακινιᾶς-Αμυγδαλιᾶς μὲ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS, εἰς Μεσολόγγι-Αρτα-Ιωάννινα καὶ Λαμία γιὰ τὸν ἔλεγχο προσβολῆς φυτειῶν ἀμερικανικῆς ἀμπέλου ἀπό τὸ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS, εἰς Δράμα-Κιλκίς-Κατερίνη γιὰ τὴ μελέτη τῆς νέας βακτηριώσεως τῆς φουντουκιᾶς καὶ εἰς Βόλο γιὰ τὸν ἔλεγχο φυτειῶν σποροπαραγωγῆς πατάτας.

Ὀ. κ. Α. Αλιβιζάτος πραγματοποίησε συνολικά 24 μέρες ἑκτός ἔδρας. Πήγε 3 φορές εἰς Ήράκλειο καὶ Αγιο Νικόλαο Κρήτης γιὰ τὴν ἐγκατάσταση πειραματικῶν ἀμυγδαλιᾶς, πειραματικές μολύνσεις ἀμπέλου

μέ το XANTHOMONAS AMPELINA καὶ λήψη παρατηρήσεων καὶ εἰς Καβάλα-Κεμοτινή-Αλεξανδρούπολη καὶ Ρόδο γιὰ τὸν ἔλεγχο προσβολῆς μητρικῶν φυτειῶν ἀμπέλου ἀπὸ τὸ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS. Ἐπίσης μετέβη εἰς Πόρο γιὰ τὴ μελέτη τῆς νέας βακτηριώσεως τῆς γαρυφαλιᾶς, στὴν Ξάνθη γιὰ τὸν ἔλεγχο πατατοφιτειῶν τοῦ κέντρου σποροπαραγωγῆς καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν νομῶν Βοιωτίας, Φθιώτιδος, Μαγνησίας καὶ Λαρίσης γιὰ τὸν ἔλεγχο προσβολῆς ἴδιωτικῶν φυτωρίων ἀμπέλου ἀπὸ τὸ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS.

6. Συμμετοχὴ εἰς Συνέδρια- Συσκέψεις :

‘Ο κ. Π. Φαλλίδας ἔλαβε μέρος στὴ Συνδιάσκεψη ἡ διοίκα ὄργανωθηκε ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ καὶ Μεσογειακὴν Οργάνωση Προστασίας Φυτῶν (OEPP/Eppo) στὴν πόλη WAGENINGEN τῆς Ολλανδίας ἀπὸ 28 -30/II/1977 καὶ ἡ διοίκα σύφοροῦσε τὴν ἀσθένεια τῶν μηλοειδῶν "Βακτηριακὸ Κάψιμο".

‘Η συνδιάσκεψη ἔγινε ἀπὸ κονοῦ μέ τῇ Σύσκεψη τῆς Ομάδας Εργασίας γιὰ τὸ "Βακτηριακὸ Κάψιμο" τῶν μηλοειδῶν τῆς Διεθνοῦς Εταιρείας Κιπροκομικῆς Επιστήμης, ὅπου ἀνακοινώθηκαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀναληφθείσης ἔρευνητικῆς ἔργασίας καὶ προσδιορίσθηκαν οἱ πάρα πέρα στόχοι τῆς ἔρευνης. Κατά τὴν παραμονὴ του στὴν Ολλανδία ὁ κ. Φαλλίδας ἐπισκέφθηκε τὸ Ινστιτούτο Προστασίας Φυτῶν διόπου συνεργάστηκε μὲ τὸν Δρα MILLER, κατόπιν προσκλήσεώς του, σχετικά μὲ τὶς μεθόδους ιού χρησιμοποιοῦνται στὸ Εργαστήριο Βακτηριολογίας τοῦ M.F.I. γιὰ τὴ διακριση τῶν βιοτύπων τοῦ βακτηρίου A. TUMEFACIENS καὶ τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζονται. "Εγίνε ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ συζήτηση γιὰ τὰ ἀποτελέσματα διακρίσεως τῶν βιοτύπων χρησιμοποιῶντας τὴ μέθοδο ἀνοσοφθορισμοῦ.

‘Ο κ. Χ. Παναγόπουλος ἐπῆρε μέρος σὲ 4 συσκέψεις ποὺ ἔγιναν στὸ Υπουργεῖο Γεωργίας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ καρκίνου τοῦ ἀμπελοῦ.

7. Μαθήματα - Σεμινάρια ἐκπαιδεύσεως :

‘Απὸ 19 - 21/4/1977 ἔγινε στὸ Ινστιτούτο ἐνημέρωση τῶν Γεωπόνων Φυτοπροστασίας καὶ Αμπελουργίας τῶν Επιθεωρήσεων καὶ Διευθύνσεων Γεωργίας, καθὼς καὶ τῶν Γεωπόνων Προϊσταμένων τῶν κρατικῶν φυτωρίων ἀμπέλου, πάνω στὸν ἔλεγχο γιὰ τὴ διαπιστωση προσβολῆς ἀπὸ τὸ AGROBACTERIUM TUMEFACIENS (Χ. Παναγόπουλος, Π. Φαλλίδας).

Διδασκαλία μαθημάτων φυτοπαθολογίας, προετοιμασία καὶ διενέργεια ἔργαστηριακῶν ἀσκήσεων στούς φοιτητές τοῦ 4ου καὶ 5ου ἔτους σπουδῶν τῆς Α.Γ.Σ.Α. (Χ. Παναγόπουλος).

8. 'Εξασκηση φοιτητῶν - 'Ενημέρωση Γεωπόνων :

Στο δ' Εργαστήριο ἔξασκηθηκε ἀπό 25/8 έως 26/II/1977 ὁ φοιτητής τοῦ 5ου έτους τῆς Α.Γ.Σ.Α. κ. Σ. Κόλλιας καὶ ἀσχολήθηκε μὲν τῷ πειραματικῷ μέρος τῆς πτυχιακῆς του μελέτης.

'Ο Γεωπόνος I. Τσάντος τῆς Διευθύνσεως Γεωργίας Λαρίσης παρακολούθησε ἐπὶ 5 μῆνες τῆς ἔργασίες τοῦ Εργαστηρίου καὶ ἐνημερώθηκε πάνω στίς τεχνικές προσδιορισμού τῶν βακτηρίων.

'Ο Γεωπόνος τῆς Ελληνικῆς Βιομηχανίας Ζαχάρεως κ. Φίλιππος Ιωαννίδης ἐνημερώθηκε πάνω στίς τεχνικές τοῦ Εργαστηρίου ἐπὶ 2 ἑβδομάδες.

'Ο Βοηθός τοῦ Εργαστηρίου Συστηματικῆς Βοτανικῆς τοῦ Αριστοτελείας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Εμμανουήλ Βαρδαβάκης ἐνημερώθηκε ἐπὶ 2 ἡμέρες πάνω στίς τεχνικές τοῦ Εργαστηρίου.

9. 'Επιτροπές

'Ο κ. Χ. Παναγόπουλος πήρε μέρος στίς Συνεδριάσεις τῆς Επιτροπῆς Συντάξεως Δημοσιευμάτων τοῦ Ινστιτούτου. 'Επίσης ἦταν Πρεδεδρος ἢ μέλος πολλῶν Επιτροπῶν διενεργείας διαγωνισμῶν προμηθείας δργάνων ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, καθώς καὶ Επιτροπὴν Παραλαβῆς τοῦ Υπουργείου Γεωργίας.

'Ο κ. Η. Ψαλλίδας ἦταν μέλος τῆς Επιτροπῆς ἐμπειρογνωμόνων τοῦ Υπουργείου Εμπορίου, μέλος τῆς Επιτροπῆς Προμηθειῶν τοῦ Υπουργείου Γεωργίας καὶ μέλος τριμελοῦς ἀπό εἰδικούς Επιτροπῆς τοῦ Υπουργείου Γεωργίας.

'Ο κ. Α. Αλιβιζάτος ἦταν μέλος τῆς Επιτροπῆς Προμηθειῶν τοῦ Ινστιτούτου καὶ τῆς Επιτροπῆς Ελέγχου τοῦ εἰσαγομένου πατατοσπόρου.

IO. 'Ενσχυση ἄρχεῖον φωτογραφιῶν :

Τό ἄρχεῖο φωτογραφιῶν ἐμπλουτίστηκε μὲ 83 νέα SLIDES.

II. Συνεργασία με 'Ιδρυματα' Εξωτερικοῦ :

'Ο κ. Παναγόπουλος πήρε μέρος, ὡς μέλος Ομάδος Εργασίας, στὴ σύνταξη καταλόγων ἔγκυρων εἰδῶν φυτοπαθογόνων βακτηρίων τοῦ γένους PSEUDOMONAS. 'Η ἔργασία αὕτη γίνεται ἀπό Ομάδα Εργασίας Φυτοβακτηριολόγων τῆς Υποεπιτροπῆς ἐπὶ τῶν PSEUDOMONAS τῆς Διεθνοῦς Επιτροπῆς Συστηματικῆς Βακτηριολογίας (PSEUDOMONAS SUB-COMMITTEE OF I.C.S.B.) ὑπό τὴν Προεδρία τοῦ DR DOUGLAS W. DYE (D.S.I.R., PLANT DISEASES, AUCKLAND, NEW ZEALAND).

Ἐπίσης δέ κα. Παναγόπουλος συνεργάστηκε με ὄμαδα ζένων φυτοβακτηριολόγων γιά τή σύνταξη ἄρθρου με τίτλο „A NOMENCLATURE AND CLASSIFICATION FOR PLANT PATHOGENIC BACTERIA“.

I3. Ἐπισκέψεις ζένων ἐπιστημόνων :

- α) Ὁ φυτοπαθολόγος δασῶν DR JOHN GREMMEN (STICHTING BOSBOUWPROEFSTATION DE DORSCHKAMP, WAGENINGEN, 'Ολλανδίας) ἐπισκέψθηκε στις 21/4/1977 τόδ' Εργαστήριο καὶ ἐνημερώθηκε πάνω σέ θέματα σχετικά με τήν ἔρευνα τοῦ XANTHOMONAS AMPELINA καὶ PSEUDOMONAS AMYGDALI.
- β) Οἱ κα. Y. NATAV καὶ J. OPPENHEIMER (DIVISION OF VEGETABLES AND POTATOES, MINISTRY OF AGRICULTURE, ISRAEL) συζήτησαν προβλήματα παπατοσπόρου εἰσαγομένου ἀπό Καναδᾶ.

III. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΟΛΟΓΙΑΣ

Επιστημονικό Προσωπικό

Προϊσταμένη : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

Βοηθός : Φ.Π. Μπέμ

Ειδικός Γεωπόνος : Δρ Β.Α. Πλαστήρα, άποσπασμένη από το διεθνές Υπουργείο Γεωργίας στο διεθνές Μ.Φ.Ι. για το Πρόγραμμα των Ιώσεων των Εσπεριδοειδῶν (δργανική θέση Ινστιτούτο Προστασίας Φυτῶν, Πάτρα).

Ό.κ. Μπέμ συνέχισε καθ' όλο το διάστημα 1977 τις μεταπτυχιακές του σπουδές στή Σκωτία, στο SCOTTISH HORTICULTURAL RESEARCH INSTITUTE, τις οποίες άρχισε τον Οκτώβριο του 1975.

Η Δρ Πλαστήρα άνελαβε ύπηρεσία στο διεθνές Εργαστήριο στις 7.10.1977.

Βοηθητικό Προσωπικό

1. Σοφία Ζάννου, Ειδική Εργάτρια

2. Β. Τσουπρᾶς, Κηπουρός Θερμοκηπίου (άπασχολήθηκε στο διεθνές Εργαστήριο Ιολογίας κατά το μισό του έργασμά του χρόνου του)

3. Α. Τασάκου, Ήμερομίσθια Εργάτρια (άπασχολήθηκε στο διεθνές Εργαστήριο Ιολογίας κατά το διάστημα 19.9.1977 - 31.12.1977).

A. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. Επισήμανση, προσδιορισμός και μελέτη των ιώσεων των καλλιεργυσμένων φυτῶν στήν Ελλάδα

Ερευνητές : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

Δρ Β.Α, Πλαστήρα

Εργασία πού πραγματοποιήθηκε :

Συνεχίστηκε ή συλλογή και καταγραφή στοιχείων για την έμφαντιση, διάδοση, σοβαρότητα και έπιδημιολογία διαφόρων ιώσεων και παραμοίων άσθενειῶν των φυτῶν στήν Ελλάδα και διεπλουτισμός του φωτογραφικού άρχείου. Συγκεκριμένα :

I) Σημειώθηκε προσβολή τομάτας από άπλη ράβδωση (TOMATO SINGLE STREAK) στούς Γαργαλιάνους Ηεσσηνίσσες

2) Λήφθηκαν πρόσθετες παρατηρήσεις για το Κίτρινο Μωσαϊκό της άμπελου (GRAPEVINE YELLOW MOSAIC) στο διεθνές Λατζόνι Ηλείας (14 SLIDES)

3) Εξετάστηκε έπι τόπου είς Μάννα Κορινθίας έκτεταμένη προσβολή μηλιάς (άπολέπιση φλοιού) που μπορεῖ να δημιουργείται και σε ζωηρή (23 SLIDES)

- 4) Σημειώθηκαν σοβαρά συμπτώματα τής ιώσεως Δακτυλιωτός μωσαϊκός τής απιδιάς (PEAR RING PATTERN MOSAIC) σε καρπούς απιδιάς από το Καλάμι Σάμου (10 SLIDES)
- 5) Εξετάστηκε περίπτωση προσβολής από θρίπες καρπών μηλορροδακινιάς από Σάμο για σύγκριση με άναλογα ιολογικά συμπτώματα (4 SLIDES)
- 6) Εξετάστηκε περίπτωση προσβολής από πιθανή ζωση καρπών μηλορροδακινιάς από Σάμο (5 SLIDES)
- 7) Εξετάστηκε περίπτωση προσβολής από πιθανή ζωση (θραύση και κομμίωση) καρπών μηλορροδακινιάς από Σταυρό Ήμαθίας
- 8) Σημειώθηκε σοβαρή προσβολή από τον ίδιο της πατάτας (POTATO VIRUS Y) ως περιορισμένο αριθμό φυτών πατάτας στο Πολύκαστρο Κιλκίς (3 SLIDES). Προσβολή από τον ίδιο ίδιο σημειώθηκε και στην Εύβοια.
- 9) Σημειώθηκαν σοβαρά συμπτώματα τής ιώσεως "Βλογιά τῶν πυρηνοκάρπων" (PLUM FOX) σε δαμασκηνιά και βερικοκιά στην Έκαλη Αττικής (29 SLIDES)
- 10) Σημειώθηκαν συμπτώματα τής ασθένειας "Ιντερος τής άμπελου" (GRAPEVINE FLAVESCENCE DOREE) σε άμπελι στον Τίρναβο Λάρισας
- II) Σημειώθηκαν συμπτώματα τής ασθένειας "Πέτρωμα τῶν Εσπεριδοειδῶν" (CITRUS IMPIETRATURA) σε πορτοκάλια από Σάμο
- 12) Σημειώθηκαν συμπτώματα τής ιώσεως "Μωσαϊκό τής Συκιάς" (FIG MOSAIC) στο Χαλάνδρι Αττικής.

2. Διαγνωστική και έπιδημιολογική έργασία για τήν ζωση τής άγκυνθρας ARTICHKE YELLOW RING SPOT (Συνεχιζόμενο Πρόγραμμα Μ.Φ.Ι.)

Ερευνητής : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

Έργασία πού πραγματοποιήθηκε :

Η έργασία αύτή προβλεπταν νά πραγματοποιηθεί βασικά στήν Ιταλία, στο ISTITUTO DI PATOLOGIA VEGETALE, UNIVERSITA DI BARI, οπου είχε άρχισει και προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό κατά τη διμηνη παραμονή έκει τής παραπάνω έρευνήτριας. Επειδή όμως δέν έγκριθηκε από τον Ινστιτούτο ή μετάβασή της στο παραπάνω Έργαστρο ήταν δέν έγκριθηκε από τον Ινστιτούτο ή μετάβασή της στο παραπάνω Έργαστρο ήταν δέν μπόρεσε νά πραγματοποιηθεί καμία έργασία στο πρόγραμμα αύτό έπειδή στο Μ.Φ.Ι. δέν υπήρχαν τά άπαραίτητα έργαστρηακά μέσα.

3. Διαγνωστική και έπιθημιολογική έργασία για τήν παραμορφωτική ιώση τῆς κολοκυθιᾶς (Συνεχιζόμενο πρόγραμμα Ι.Φ.Ι.)

• Ερευνητής : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

Η έργασία αντή δέν μπορεσε να έκτελεσθεί, διότι ή κανονική λειτουργία του θερμοκηπίου που ήταν άπαραίτητη για τήν πραγματοποίησή της δέν μπορεσε να έξασφαλισθεί κατά το έτος 1977.

4. Μελέτη ιώσεων τῶν ἐσπεριδοειδῶν και παραγωγή ύγιος πολλαπλασιαστικοῦ υλικοῦ αὐτῶν (Πρόγραμμα Υπουργείου Γεωργίας)

• Υπεύθυνος : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

Είδικος Γεωπόνος : Δρ Β.Α. Πλαστήρα (Από 7.10.1977)

• Έργασία που πραγματοποιήθηκε :

A. Πραγματοποιήθηκε ή παραλαβή, έγκατάσταση, δοκιμή και έπισημη παραλαβή τῶν περισσοτέρων παραγγελιῶν τοῦ έτους 1976 (Δημόσιες Επενδύσεις, ΣΑΕ 7682, "Έργο 7682006, Προϋπολογισμός 4.500.000 δρχ.). Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν :

I. Εντομοστεγής κλωβός : Έγκατάσταση, έπισημη παραλαβή, συμπληρωματικές έργασίες κατασκευῆς και λειτουργίας. Απασχόληση Π.Η. Κυριακοπούλου 500 έργασιμες ώρες. Τό δέργο βασικά άποπερατώθηκε.

2. Κλιματισμός θερμοκηπίου : Αντιμετώπιση προβλημάτων λειτουργίας του. Απασχόληση Π.Η. Κυριακοπούλου 400 έργασιμες ώρες. Τό δέργο δέν άποπερατώθηκε.

3. Φωτογραφική μηχανή και έξαρτήματα

Συγδετές άκριβειας

Κλιματιζόμενος θάλαμος

Μετατροπή ύπαρχοντος κλιματιζομένου θαλάμου Από ύδροψήπου σε άερδψυκτο

Ιονδμετροί άκριβειας

Αποστειρωτικός κλίβανος

Ομογενοποιητές φυτικῶν ίστων

Πεχάμετρο

Μηχανή παραγωγῆς χιόνος

Υδρόλουτρο

Ηλεκτρικό ψυγεῖο

Γιά τά περαπάνω πραγματοποιήθηκε ή παραλαβή, έγκατάσταση, δοκιμή και έπισημη παραλαβή.

4. Αύτόματος συλλεκτης ιολογικῶν κλασμάτων

Φασματοφωτόμετρο

*Υπερφυγόκεντρος

Γιά τά δργανα αύτά είναι ή παραλαβή ήλια δέν δλοκληρώθηκε ή εγκατάσταση και δοκιμή τους.

5. Φυγόκεντρος μέσης ταχύτητας : Δέν έφθασε άκδη στό Εργαστήριο (έχουν ζητηθεί επανειλημμένα παρατάσεις γιά τη φρτωση ήποτε τό Εργοστάσιο).

Γιά τά παραπάνω άρ. 3, 4 και 5 δαπανήθηκε συνολικά ήποτε τήν Π.Η. Κυριακούλου χρόνος 100 δργασίμων ώρων και ήποτε τήν Β.Α. Πλαστήρα 25 δργασίμων ώρων περίπου.

Β. Πραγματοποιήθηκαν οι συμπληρωματικές προμήθειες (δργανα, βιβλία, ήλια κλπ.) και συναφείς δργασίες πού είχαν προβλεφθεί με τήν ήποτε απόφαση άριθ. 3488Ι7/ 2657/ 27.4.1977 τού Υπουργείου Γεωργίας (Ποσδν 300.000 δρχ.) ήποτε Απασχόληση Π.Η. Κυριακούλου 200 δργάσιμες ώρες.

Γ. Πραγματοποιήθηκε ή διαδικασία παραγγελίας (προδιαγραφές, διαγωνισμός κλπ.) τῶν δργανων πού είχαν προγραμματισθεί γιά τό έτος 1977 (Δημόσιες Επενδύσεις, ΣΔΕ 7782, έργο 7682006, Ποσδν 1.900.000 δραχμές). Μέ τήν ήποτε απόρροφηση τού ποσού αύτού δλοκληρώθηκε ή ήποτε απόρροφηση τού συνολικού ποσού τῶν δρχ. 6.400.000 (Δημ. Επενδύσεις έργο 7682006 επαυξημένο κατά 200.000 δρχ.) πού είχε διαπεθεί γιά τήν πρώτη φάση τῶν δργασιῶν τού Προγράμματος τῶν Ιώσεων τῶν Εσπεριδοειδῶν.

Τά δργανα πού παραγγέλθηκαν κατά τό 1977 μέ τό ποσό τῶν δρχ. 1.900.000 είναι :

I. Θάλαμος ήπομονώσεων

2. Φωτιζόμενος έπωαστικός θάλαμος

3. Σύστημα ήλεκτροφορήσεως κολώνας

4. Πεχάμετρο

5. Ζυγδς τριπλής δέσμης

6. Ζυγδς συστροφής ήκριβείας

7. Φιάλες μεταφορᾶς και φυλάξεως ύγρού ήζωτου

8. Πορδμετρο

9. Θερμούγραφοι

IO. Μετρητής ήποικιῶν

II. Όρρολογικός ήδροδλουτρο

- I2. Πυρομαγνητικοί άναδευτήρες
- I3. Ύπεραναμικτήρας
- I4. Ύπερηχητικός διασπαστής
- I5. Συσκευή παρασκευής λεπτῶν μεμβρανῶν
- I6. Σύστημα παροχῆς ύγρασίας στό θερμοκήπιο
- I7. Έξάρτημα προσπίπτοντος φθορισμοῦ για μικροσκόπιο
- I8. Ηλεκτρικό πλυντήριο μικροῦ όγκου
- I9. Ηλεκτρικό ψυγεῖο I4 κ.π.
- I20. Ηλεκτρικό ψυγεῖο 5 κ.π.

Δέν πραγματοποιήθηκε ή παραγγελία ἄλλων 8 ὄργανων για τὰ διποῖα εἴχε γίνει ή ἔργασία μέχρι τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐπειδή ύπηρξαν ύπερβάσεις στά 20 ὄργανα πού προτιμήθηκαν καὶ καλύφθηκε μέ αὐτά τὸ ποσό τῶν δρχ. I.900.000.

Ἡ παραπάνω ἔργασία ἀπορρόφησε περίπου 500 ἔργασιμες ὕρες τῆς Π.Η. Κυριακούσλου καὶ 250 τῆς Β.Α. Πλαστήρα καὶ ἔγινε μέ τῇ βοήθεια τῆς Γραμματείας τοῦ Μ.Φ.Ι. (δακτυλογραφήσεις, διεκπεραιώσεις, ἀρχεῖο κλπ.).

Ο συνολικός χρόνος σε ἔργασιμες ὕρες ποὺ δαπανήθηκε ἀπό τὸ Επιστημονικό προσωπικό τοῦ Ἐργαστηρίου για τίς παραπάνω προμήθειες εἶναι :

	Κυριακούσλου	Πλαστήρα
A.	1000	25
B.	200	0
Γ.	450	250
Σύνολο	1650	275

Μετά τὴν ὀλοκλήρωση τῶν παραπάνω προμηθειῶν τὸ Ἐργαστήριο θᾶττα εἶναι βασικά σε θέση νά ἀρχίσει τὴν ἔργαστηριακή ἔργασία παραγωγῆς ύγιούς πολλαπλασιαστικοῦ ύλικοῦ ἀπό μεριστώματα (δενδρύλλια μικροεμβολιασμοῦ).

5. Iοἱ σκιαδανθῶν

Ερευνητής : Φ.Π. Μπέμ

Ιδρυμα : SCOTTISH HORTICULTURAL RESEARCH INSTITUTE, DUNDEE, SCOTLAND

Ἐργασία πού πραγματοποιήθηκε :

Συνεχίστηκε καὶ σχεδόν ὀλοκληρώθηκε ή πειραματική ἔργασία πάνω στό θέμα αὐτό πού εἶχε δοθεῖ στόν κ. Φ. Μπέμ σύν θέμα διδακτορικῆς διατριβῆς τόν Οκτώβριο 1975.

- Κατά τό έτος 1977 πραγματοποιήθηκαν σχετικά μέ τόν ίδ HV 2 :
- I)' Επιτεύχθηκε ή παρασκευή άντιορροῦ μέ ύψηλό τίτλο (I : I204) καὶ ίκανοποιητική καθαρότητα (τίτλος άντιορροῦ φυτικῶν πρωτεΐνῶν I : I6).
  - 2)" Έγινε συμπληρωματική μελέτη ίῶν TIP, DEP, LV.
  - 3)' Από δρρολογικές άντιδράσεις καὶ δοκιμές διασταυρωτής προστασίας (CROSS PROTECTION TESTS) βρέθηκε ότι δέν ύπάρχει συγγένεια μεταξύ τοῦ HV 2 καὶ τοῦ θόμοιου τού APPLES CHLOROTIC LEAF SPOT VIRUS (ACLSV).
  - 4) Μέ ήλεκτροφόρηση σε πήγμα (GEL ELECTROPHORESIS) προσδιορίστηκε τό M.B. τής πρωτεΐνης τοῦ HV 2 καὶ βρέθηκε παραπλήσιο τοῦ M.B. τής πρωτεΐνης τοῦ ACLSV.
  - 5) Δοκιμές μεταδόσεως τοῦ HV 2 μέ σπόρο CH. QUINOA καὶ CORIANDER sp. ξέδωσαν άρνητικά άποτελέσματα.
  - 6) Βρέθηκε ή σταθερά ταχύτητος καθιζήσεως τῶν ιολογικῶν τεμαχιδῶν S^W20.
  - 7)' Επιτεύχθηκε ή παραλαβή τοῦ νουκλεΐνικοῦ δέξεος τοῦ ίοῦ σε ίκανοποιητικό ποσοστό.
  - 8) Μέ ήλεκτροφόρηση σε πήγμα προσδιορίστηκε τό M.B. τοῦ νουκλεΐνικοῦ δέξεος τοῦ ίοῦ.
  - 9) Μέ ένυματικές άντιδράσεις βρέθηκε ότι τό νουκλεΐνικό δέξ τοῦ ίοῦ εἶναι RNA καὶ δέχεται DNA.
  - IO) " Έγιναν πειράματα γιά τήν άνακάλυψη τοῦ ίοῦ πού εἶναι άπαρατητος νά συνυπάρχει μέ τόν HV 2 γιά τήν δυνατότητα μεταδόσεως τοῦ τελευταίου μέ άφίδες (HELPER VIRUS).
  - II) " Έγιναν διάφορα πειράματα σχετικά μέ τήν άντοχή τοῦ ίοῦ σε χημικούς παράγοντες, τόν καλλιτερούς τρόπο διατηρήσεώς τού στήν κατάψυξη, τήν πιθανή μετάδοσή τού μέ σπόρο σε διάφορα φυτά κλπ.
  - I2)" Αρχισε ή συγγραφή τής διδακτορικής διατριβής.

B. ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

I. Ήργασίωση τού Έργαστηρίου :

Υπεύθυνος : Δρ. Π.Η. Κυριακούλου

Έργασία πού πραγματοποιήθηκε :

Η έργασία αύτή πού άρχισε στά τέλη τοῦ 1970 συνεχίστηκε καὶ κατά τό έτος 1977. Κατά τό έτος αύτό έγινε σημαντική πρόσδοση στήν δργάνωση τού Έργαστηρίου μέ τήν άποκτηση πολλῶν βασικῶν δργάνων καὶ έγκαταστάσεων πού πραγματοποιήθηκαν γιά τό Πρόγραμμα τῶν ίδων

τῶν Ἐσπεριδοειδῶν πού ἔχει ἀνατεθεῖ στό Εργαστήριο Ιολογίας ἀπό τὸ Υπουργεῖο Γεωργίας. Ὁ ἔξοπλισμὸς αὐτὸς ἀναφέρθηκε ἀνπλυτικᾶ στό ἀντίστοιχο θέμα.

Ἡ ἐνταξη τῆς Δρος Β.Α. Πλαστῆρα στό παραπάνω πρόγραμμα τῶν ἴωσεων τῶν Ἐσπεριδοειδῶν ἀποτελεῖ ἐπίσης ἓνα σημαντικότατο θετικό παράγοντα στήν δργάνωση τοῦ Εργαστηρίου.

2. Ἐξέταση δειγμάτων :

Ἐρευνητής : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

Ἐξετάστηκαν συνολικά περισσότερα ἀπό 53 δείγματα καὶ δόθηκαν ἴσαριθμες ἀπαντήσεις ἀπό τις δύοις οἱ 46 γραπτές.

3. Περιοδεῖες :

Ἡ Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου πραγματοποίησε τις παρακάτω περιοδεῖες:
16 - 18.4.1977, εἰς Πύργο Ηλείας (Σχετικό Μ.Φ.Ι. I212/I4.4.1977)

Βαρβάσαινα : Ἐπιτόπια ἔξέταση ἔξελιξεως πιθανῆς ιώσεως λεμονιᾶς
(ἀρχική αἴτηση Ἐνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν
Ηλείας, Μ.Φ.Ι. I277/ 20.5.1976)

Λατζόδι : Συμπλήρωση τῆς συμπτωματολογίκης εἰκόνας περιπτώσεως Κίτρινου μωσαϊκοῦ τοῦ ἀμπελιοῦ (GRAPEVINE YELLOW MOSAIC) στήν Κορινθιακή σταφίδα.

Νεοχώρι : Ἐξέταση προβλήματος ἀμπελιοῦ (Αἴτηση προφορική Διευθύνσεως Γεωργίας Ηλείας). Διαπιστώθηκε ὅτι τό παθογόνο εἶναι όχι ιολογικῆς ἀλλα μικροβιαλῆς φύσεως. Σέ δείγματα πού προσκομίσθηκαν στό ΜΦΙ διαπιστώθηκε προσβολή ἀπό τὸ βακτήριο XANTHOMONAS AMPELINA.

Γιαννιτσοχώρι : Ἐξέταση προβλήματος σέ θερμοκήπια ἀγγουφιᾶς (Προφορική αἴτηση Διευθύνσεως Γεωργίας Ηλείας). Διαπιστώθηκε ὅτι ἦταν ζωση.

25 -26.4.1977, εἰς Ναύπλιο (Σχετικό Μ.Φ.Ι. I315/23.4.1977).

Διάλεξη σέ Γεωπόνους Πελοποννήσου καὶ Δ. Στερεᾶς Ελλάδος για τις ιώσεις τῶν Ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἐπέδειξη ιολογικῶν συμπτωμάτων εἰς Καρνεζέϊκα Ιρίων (Ξυλοπόρωση) καὶ Ασίνη (Κοίλη ψώρωση, CRISTA-CORTIS).

10.5.1977, εἰς Μάννα Κορινθίας (Σχετικό Μ.Φ.Ι. I499/ 9.5.1977)

Ἐπιτόπια ἔξέταση ἐκτεταμένου προβλήματος ἀπολεπίσεως κορμοῦ, βραχιδινῶν καὶ κλάδων μηλιᾶς STARKING DELICIUS.

24 - 25.6.1977, είς Πύργο Ηλείας (Σχετικό Μ.Φ.Ι. 2137/23.6.1977)

Λήψη παρατηρήσεων σε λεμονεῶνα Βαρβάσαινας, ύποπτο προσβολής από τὴν ιώση ZONATE CHLOROSIS.

21 - 22.7.1977, είς Πολύκαστρο, Κιλκίς (Σχετικό Μ.Φ.Ι. 2579/21.7.77)

Ιολογικός ἔλεγχος Κέντρου σποροπαραγωγῆς πατάτας.

25.II.1977, είς Κωπαΐδα (Σχετικό Μ.Φ.Ι. 4186/25.II.1977)

Ιολογικός "Ελεγχος" Αμπελουργικοῦ Φυτωρίου Κωπαΐδας.

6.III.1977, είς Κωπαΐδα (Σχετικό Μ.Φ.Ι. 4332/5.III.1977)

Καθοδήγηση Γεωπόνων γιά τὸν τρόπο ἐκτελέσεως δειγματοληπτικοῦ ιολογικοῦ ἔλεγχου.

4. Παροχή_τεχνικῶν_συμβουλῶν_στό·_Υπουργεῖο_Γεωργίας :

Ἐρευνητής : Δρ Π.Η. Κυριακοπούλου

α) Πρόγραμμα παραγωγῆς ὑγιοῦς πολλαπλασιαστικοῦ ὄλικοῦ ἀμπέλου

Τὸν Ιούλιο 1977 ἡ ὁμίλη Κυριακοπούλου αλήθηκε καὶ συμμετέσχε σε συζήτηση μὲ τὸν Διευθυντὴν Προστασίας Φυτῶν τοῦ Υπουργεῖου Γεωργίας γιά νὰ παράσχει τῆς τεχνικῆς συμβουλές της σχετικά μὲ τὴν δργάνωση τοῦ Σταθμοῦ Φυτούγειονομικοῦ Ελεγχού Λεπροπύργου τοῦ Κέντρο παραγωγῆς ὑγιοῦς πολλαπλασιαστικοῦ ὄλικοῦ ἀμπέλου.

Τὸ Νοέμβριο-Δεκέμβριο 1977 ἡ Π. Κυριακοπούλου αλήθηκε καὶ ἔλαφε μέρος σε 3 συσκεψεις στό· Υπουργεῖο Γεωργίας (23/II, 28/II, 2/I), ποὺ δργανώθηκαν ἀπὸ τῆς Διευθύνσεις Προστασίας Φυτῶν καὶ Αναπαραγωγῆς Φυτῶν τοῦ Υπουργεῖου Γεωργίας, γιά νὰ παράσχει τῆς τεχνικῆς συμβουλές της σχετικά μὲ τὴ διάθεση πολλαπλασιαστικοῦ ὄλικοῦ ἀμερικανικῶν ὑποκειμένων ἀπὸ τὸ Αμπελουργικό Φυτώριο Κωπαΐδας. Γιά τὸν ίδιο σκοπό πραγματοποίησε δύο περιοδείες (25/II, 6/I) στὸ παραπάνω Φυτώριο καὶ γνωμάτευσε γιά τὸν τρόπο τῆς δειγματοληπτικῆς ιολογικῆς ἔρευνας τοῦ.

Ἡ συνολική τῆς ἀπασχόληση γιά τὸ θέμα αὐτὸν ἦταν 70 ἑργάσιμες ὥρες περίπου.

β) Σύνταξη καταλόγων φυτούγειονομικοῦ ἔλεγχου EPP

Γιά τὴν σύνταξη τοῦ ιολογικοῦ μέρους τῶν καταλόγων αὐτῶν ἀπὸ τὴν Διευθυνση Προστασίας Φυτῶν τοῦ Υπουργεῖου Γεωργίας ἡ Π.Η. Κυριακοπούλου ἀπασχολήθηκε συνολικά ἐπὶ 6 ἑργάσιμες ὥρες.

γ) Διάφορα

Παρασχέθηκαν τεχνικές συμβουλές ποὺ ζητήθηκαν ἀπὸ διάφορες Διευθύνσεις τοῦ Υπουργεῖου Γεωργίας.

5. Σεμινάρια Γεωπόνων Υπουργείου Γεωργίας :

‘Υπεύθυνος : Δρ Π.Η. Κυριακούλου

- α) Πρόγραμμα ένημερώσεως Γεωπόνων σε άσθένειες και έχθροις της άμπελου που μεταφέρονται μέ το πολλαπλασιαστικό όλικο (ΜΦΙ, 19 - 21.4.1977). Σχετικό : ‘Υπουργείου Γεωργίας άρ. 337530/2450/I.4.1977.

“Εγινε ζωρη διδασκαλία και ζωρη συζήτηση για τις σπουδαιότερες ιώσεις της άμπελου και την παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού όλικου άμπελου.

- β) Διάλεξη για τις ιώσεις των έσπεριδοειδῶν στούς Γεωπόνους Πελοποννήσου και Δ. Στερεάς Ελλάδας στο Ναύπλιο, 26.4.1977 (Σχετικό Μ.Φ.Ι. 1081/ 7.4.1977)

“Εγινε ζωρη διδασκαλία στο Ναύπλιο και έπιδειξη συμπτωμάτων σε όπωρωνες είς Καρνεζέϊκα’ Ιρίων (Ευλοπόρωση) και Ασίνη (Ψώρωση, Εξακρτιδα).

6. Πρακτική έξασκηση φοιτητών Α.Γ.Σ.Α. :

‘Υπεύθυνος : Π.Η. Κυριακούλου

‘Ο τελειόφοιτος της Α.Γ.Σ.Α. Δημήτρης Κουτσοβίτης άποπεράτωσε την πρακτική του έξασκηση που δρχισε στο Εργαστήριο το 1976. Κατά το 1977 έργασθηκε έπι 2 μήνες.

7. Διάφορα :

- α. Απασχόληση μέ γενικότερα θέματα τοῦ Μ.Φ.Ι. (Χαταστατικό, προβλήματα κλπ.)
- β. Ξεναγήσεις (φοιτητές Α.Γ.Σ.Α., έπιστημονες Έλληνες και άλλοι από κλπ.).

IV. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Προσωπικό

Προϊστάμενος : Δρ Κωνσταντίνος Χολέβας

Παρασκευαστές : Στέργιος Τσίγκος

Ματούλα Μπαμπλένη

Είρηνη Μουστάκα

A. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. Φθορίωση τής έλιας. Διαταραχές στό μεταβολισμό κατ' επιπτώσεις στήν άναπτυξη και καρποφορία τῶν δένδρων.

Παρατηρήσεις - γρού

Συνεχίστηκαν οι παρατηρήσεις καὶ δειγματοληψίες φύλλων στήν περιοχή Κυριακού Βοιωτίας όπου ἀπό ἔτῶν διαγνώστηκαν ζημίες σε καλλιεργούμενα καὶ αύτοφυῆ φυτά ἀπό τοξική μόλυνση τοῦ ἄερα μέ φθοριούχες ἐνώσεις ἀπό βιομηχανική ρύπανση. Τά συμπτώματα τῆς τοξικότητας σημειώθηκαν καὶ φέτος μαζί μέ σχετικά ψηλά ἐπίπεδα φθορίου, ἀλλά μέ βαριαμένη ἔνταση. Αξιοσημείωτο εἶναι ὅτι σε θέσεις μέ ισχυρή φθοριούχο ρύπανση τά ἔλαιοδενδρα εἶχαν καρποφορία που

μπορούσε νά χαρακτηρισθεῖ ἵνανοποιητική. Δείγματα καρπῶν καὶ ἀντίστοιχα φύλλων ἀναλύονται ἡδη στό Εργαστήριο προκειμένου νά ἐλεγχθεῖ ἢ κατάσταση ἀπό πλευρᾶς φθορίου ἔλαιοδενδρων ἀπό τέτοιες θέσεις.

Ἐπίσης τό^ς Υπουργεῖο Γεωργίας χρηματοδότησε τήν ἐπέκταση τῆς ἔρευνης καὶ στή γειτονική περιοχή τῆς Δεσφίνας. Ετσι πραγματοποιήθηκε ἐκτεταμένη φυτοπαθολογική ἐπισκόπηση τῆς περιοχῆς για τυχόν ἐμφάνιση ζημιῶν στά ἔλαιοδενδρα ἀπό φθορίωση. Ή ἐπισκόπηση αύτή περιέλαβε ἔλαιωνες ἀπό τό δροπέδιο Δεσφίνας καὶ τίς ἀκτές τῶν κόλπων^ς Ιτέας καὶ Αντικύρας. Στό δροπέδιο τῆς Δεσφίνας, στήν ἀκτή τοῦ κόλπου τῆς^ς Ιτέας καὶ στίς νοτιώτερες θέσεις τοῦ κόλπου^ς Αντικύρας, δέν παρατηρήθηκαν συμπτώματα ἢ ἀσυνήθης συσσώρευση φθορίου σε φυτικούς ίστούς.

Αὕτη μένη περιεκτικότητα τῶν φύλλων σε φθόριο (34- 59 PPM F στήν ξηρά ούσια), χωρίς δύμως ὀρατή βλάβη, διαπιστώθηκε στίς τηποθεσίες Βάλτως καὶ Ποταμός, ἐνώ πολὺ ψηλή (54 - 161 PPM F) καὶ χαρακτηριστική νέκρωση τῶν φύλλων διαπιστώθηκε στήν τοποθεσία

Στενό καὶ τὸν ἔλαιωνα τῆς Ἀντικύρας. Οἱ παραπάνω μολυσμένες περιοχὲς θά τύχουν πιὸ λεπτομεροῦς ἐξετάσεως προκειμένου νὰ καθορισθοῦν τὰ ὅρια καὶ ἡ ἔνταση τῆς μολύνσεως.

Πειράματα Ἐργαστηρίου

α) Σὲ 30 δενδρύλλια ἔλιᾶς ποὺ ἀναπτύχθηκαν γιὰ τρίτο χρόνο σὲ δοχεῖα μὲ χῶμα μὲ προσθήκη φθορίου σὲ δόσεις 0, 50 καὶ 500 γρ./μ² δέν παρατηρήθηκαν συμπτώματα τοξικότητας ή συσσώρευση φθορίου στὰ φύλλα.

β) "Υστερα ἀπὸ τὴν προμήθεια εἰδικοῦ ὄργανου γιὰ τῇ μέτρηση διαφορῶν δυναμικοῦ μὲ μεγάλῃ ἀκρίβειᾳ μαζὶ μὲ ἐκλεκτικὸ ἡλεκτρόδιο φθορίου, ἐπεξεργάστηκε μέθοδος προσδιορισμοῦ φθορίου σὲ φυτικοῦς ἴστοις. Ἔτσι ἀντικαταστάθηκε ἡ κλασικὴ μέθοδος ἀποστάξεως μὲ ὑπερχλωρικὸ δέξιον καὶ δύκομετρήσεως μὲ νιτρικὸ θόριο ποὺ ἦταν πολὺ βραδεῖα.

γ) Παράλληλα προχώρησε ἡ ἐπεξεργασία μεθόδου γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς δραστηριότητας ἐνολάσης σὲ ἴστοις φύλλων ἔλιᾶς, στὸ πλαίσιο τῆς προσπαθείας νὰ ἐκτιμηθοῦν βλάβες στὸ ἐπίπεδο τοῦ κυτταρικοῦ μεταβολισμοῦ τῶν φθοριώμενων ἔλαιοδένδρων.

2. Θεραπεία τροφοπενιῶν ἰχνοστοιχείων στῇ φουντουκιά

Σὲ συνεργασία μὲ τῇ Διεύθυνση Γεωργίας Δράμας ἔγιναν πειραματικές ἐπεμβάσεις μὲ ἰχνοστοιχεῖα σιδήρου, μαγγανίου καὶ ψευδαργύρου. Τά θρεπτικά αὗτά στοιχεῖα χορηγήθηκαν μόνα ή σὲ συνδυασμό. Ὁ σιδηρος προστέθηκε στὸ ἔδαφος σὲ χηλωκή μορφή, ἐνῶ τὸ μαγγάνιο καὶ ὁ ψευδάργυρος, σὲ μορφή θειικῶν ἀλάτων, ψεκάστηκαν στὸ φύλλωμα τῶν δένδρων τῆν ἄνοιξη. Τά μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα δεῖχνουν βελτίωση τῆς περιεκτικότητας τῶν δένδρων σὲ μαγγάνιο καὶ σιδηρο. Οἱ ἐπεμβάσεις θά ἐπαναληφθοῦν τὸ 1978, διότι ἡ μεγάλῃ ξηρασίᾳ τοῦ περασμένου καλοκαιριοῦ ἐπηρέασε τὴ βλάστηση τῶν δένδρων καὶ δέν ἐπέτρεψε παρατηρήσεις γιὰ τὴν ἐμφάνιση συμπτωμάτων κακῆς θρέψεως.

3. Τροφοπενίες φυστικιᾶς

Εἴκοσι νεαρά ὑποκείμενα φυστικιᾶς τοποθετήθηκαν σὲ δοχεῖα μὲ ἄμμο μὲ σκοπό, ἀφοῦ ἀναπτύχθοιν, νὰ ἐμβολιασθοῦν καὶ νὰ χρησιμοποιηθοῦν σὲ ὑγρές καλλιέργειες γιὰ μελέτη τῶν συμπτωμάτων τροφοπενιῶν.

4. Φυλλοδιαγνωστικός έλεγχος της άνοργάνου θρέψεως
της πορτοκαλιάς στους Νομούς Χανίων και Δακωνίας

Συμπληρώθηκαν οι άναλυσεις ίχνοστοιχείων στά δείγματα φύλλων της δειγματοληψίας 1976 και άρχισε ή έπεξεργασία των στοιχείων του σχετικού Προγράμματος.

5. 'Αντιμετώπιση πικρής κηλιδώσεως μηλοειδῶν

α) Μαζί με τδ' Ινστιτούτο Προστασίας Φυτῶν Βόλου, δοκιμάστηκε ή αποτελεσματικότητα της έμβαπτίσεως μήλων ποικιλίας STARKIN άμεσως μετά την συγκομιδή, σέ διαλύματα νιτρικού άσβεστου και χηλικού άσβεστου. Χρησιμοποιήθηκαν τά έξης διαλύματα : α) 0.5 % νιτρικό άσβεστιο + Διαβρεκτικό (TRITON X-II4) και β) 0.1 % UNILATE-Ca + Διαβρεκτικό (TRITON X-II4). Για κάθε διάλυμα και τδ μάρτυρα χρησιμοποιήθηκαν πέντε έπαναλήψεις, ή κάθε μιά άπο 70 - 80 καρπούς.

Τά μήλα διατηρήθηκαν στδ ψυγεῖο σέ συνηθισμένες συνθήκες και μετά 3 I/2 μῆνες περίπου έξετάσθηκαν γιά έμφανιση πικρής κηλιδώσεως. Τδ ποσοστό προσβεβλημένων μήλων βρέθηκε πολύ χαμηλό (4 - 6 %) χωρίς ιδιαίτερη διαφοροποίηση στις έπεμβασεις πού έγιναν. Πρέπει νά σημειωθεί ότι γενικά με περιορισμένη έμφανιση της άσθενειας ή έπιδραση των ψεκασμῶν άσβεστου εἶναι δυσδιάκριτη.

β) Μία έπιφανειακή κηλιδώση τῶν κυδωνιῶν με χαρακτηριστικά πικρής κηλιδώσεως σημειώθηκε γιά πρώτη φορά σέ διάφορα μέρη της Ελλάδος ('Άγυιά Λαρίσης, Θράκη, Κάτω Λεχώνια) και μείωσε σημαντικά την έμπορική τους άξια. Σέ συνεργασία με τδ' Ινστιτούτο Προστασίας Φυτῶν Βόλου έγινε χορήγηση άσβεστου και βορίου σέ διαφορά της Κάτω Λεχωνίων πού έκδηλώθηκε έπανειλημμένα ή πάθηση στδ παρελθόν. Οι έπεμβασεις ήταν οι έξης : α) Νιτρικό άσβεστιο (0.5 %) με Διαβρεκτικό (TRITON X-II4) β) Νιτρικό άσβεστιο (0.5 %) και βορικό δεξ (0.1 %) με Διαβρεκτικό (TRITON X-II4) γ) Μάρτυρας.

Κάθε έπεμβαση έγινε σέ 9 δένδρα. Συνολικά έγιναν 8 ψεκασμοί.

Η χορήγηση έγινε με ψεκασμούς του φυλλάματος πού άρχισαν δταν οι καρποί άπόκτησαν διάμετρο 3 έκ. περίπου και συνεχίστηκαν μέχρι σχεδόν τη συγκομιδή, κάθε 20 ήμέρες. Τά άποτελέσματα πού έχουμε μέχρι τώρα εἶναι ένθαρρυντικά γιά την εύνοϊκή έπιδραση κυρίως του άσβεστου και του βορίου στδ περιορισμό της παθήσεως.

Συγκεκριμένα κατά τή συγκομιδή ή πάθηση εἶχε έκδηλωθεί σε ποσοστά I - II % χωρίς διαφοροποιήσεις. "Υστερα όμως άπο, άποθήκευση σε ψυγείο για 80 ήμέρες τά ποσοστά προσβολῆς αύξηθηκαν : στους ψεκασμένους με νιτρικό άσβεστιο καρπούς σε 27 %, στους ψεκασμένους με νιτρικό άσβεστιο και βόριο καρπούς σε II.7 % και στους μάρτυρες σε 46.6. %.

B. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

I. Διάγνωση Μή Παρασιτικῶν Ασθενειῶν σέ φυτοπαθολογικά δείγματα πού στέλνονται στό Ινστιτούτο και παροχή δόηγιῶν.

Κάθε χρόνο τδ' Εργαστήριο δέχεται πολύ μεγάλο άριθμο δειγμάτων άπό κρατικές Υπηρεσίες και ιδιώτες. "Ετσι φέτος τδ' Εργαστήριο έστειλε έγγραφες άπαντήσεις γιά τέτοιες περιπτώσεις 359, ένω παράλληλα δόθηκαν πολλές προφορικές δόηγιες γιά άλλα δειγματα. Πρέπει νά σημειωθεί ότι τό μεγαλύτερο μέρος των έξεταζομένων περιπτώσεων άφορούσε άνωμαλίες τής άνοργάνου θρέψεως και ή διάγνωσή τους έπειβαλε άναλυση φύλλων ή άλλων ίστων. Οι άναλύσεις αύτές άπασχολούν σε μεγάλο βαθμό τους παρασκευαστές του Εργαστηρίου. Οι περιπτώσεις των μή παρασιτικῶν άσθενειῶν πού έξετάσθηκαν δίνονται στό συνημμένο Παράρτημα.

2. Χημικές άναλύσεις

Στόν έπόμενο πίνακα δίδεται ο άριθμος των άναλύσεων πού έγιναν στήν πειραματική και τρέχουσα έργασία του Εργαστηρίου.

Είδος έργασίας	'Αριθμός άναλύσεων κατά στοιχείον											
	N	P	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Zn	Cu	B	Cl	Na
Έρευνητική	421	421	421	II20	II20	II20	II20	II20	-	440	630	-
Τρέχουσα	237	237	237	205	205	205	205	250	9	147	120	3

δηλ. συνολικά IO.I57

3. Υπηρεσιακές μετακινήσεις

Προσωπικό Τοποθεσία	Διάρκεια	Σ κ ο π ο σ	Διαταγές Μ.Φ.Ι.
Διάρκεια Ημέρες			
Κ. Χολέβας Λειβαδιά	I	Αίτιολογία ζημιῶν σιτηρῶν	IO20/28.3.1977
" Αλιαρτος	I	Τροφοπενίες σίνου	806/I4.4.1977
" Δράμα	2	Πειραματική έργασία	I327/25.4.1977
" Μεσργεια Αττικής	I	Ζημιές άμπελιῶν	I620/I7.5.1977

Κ.Χολέβας	Λειβανᾶτες Ι Λαμπίας	Ζημίες πατατοφυτειῶν	I752/26.5.1977
"	Θεσσαλονίκη 2	Ζημίες λαχανοκομικῶν	I97I/12.6.1977
"	"Αμφισσα 2	Πειραματική έργασία	2490/I5.7.1977
"	Δεσφίνα 4	" "	2906/I3.8.1977
"	"Αμφισσα 3	" "	3206/8.9.1977
"	Θεσσαλονίκη 2	Σύσκεψη Διευθύνσεως Γεωργίας	3397/23.9.1977
"	Βόλος 2	Πειραματική έργασία	3558/6.IO.1977
"	Δεσφίνα 1	" "	4228/20.II.1977
"	Ροβιές 2	" "	438I/8.I2.1977

4. Μέσα στό 1977 πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις τῆς Επιτροπῆς Συντάξεως Δημοσιευμάτων τοῦ Μ.Φ.Ι. Πρέπει νά σημειώσουμε ότι ή μελέτη καὶ εἰσήγηση φυτοπαθολογικῶν κλπ. έργασιῶν, πού ύποβάλλονται γιά δημοσίευση άπό τὸ Μ.Φ.Ι., μαζί με τές Συνεδριάσεις τῆς Επιτροπῆς Συντάξεως, άπορροφοῦν πολύ χρόνο.

5. Εἰδικές Εκθέσεις

Υστερα άπό σχετικές διαταγές τοῦ Υπουργείου Γεωργίας έγιναν οἱ έκθεσεις μετά άπό έπιτοπια έξέταση :

- α) Ζημίες σιτηρῶν άπό χαμηλές Αερμορατίες σερήνη περιοχή Βοιωτίας
- β) Φυτοπαθολογική έπισκοπηση περιοχῆς Δεσφίνας Φωκίδας.

Γ. ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

I. Δημοσιεύσεις - Ανακοίνωσεις :

- α) AIR BORNE FLUORIDES IN RELATION TO VISIBLE INJURY AND FLURINE ACCUMULATION IN THE FOLIAGE OF OLIVE-TREES, σελ. 437 - 447, PROC. OF THE 4TH CONGRESS OF THE MED. PHYTOPATHOLOGICAL UNION, ZADAR, 5-II OCTOBER 1975
- β) Ανακοίνωση άποτελεσμάτων καὶ ἀναλυτικῶν μεθόδων πού έφαρμοστηκαν στὸν προσδιορισμὸν ΙΟ θρεπτικῶν στοιχείων σε ίσαριθμα "πρότυπα" δείγματα ξηρᾶς ούσιας φύλλων τῆς "COMITE INTER-INSTITUTE POUR L'ANALYSE FOLIAIRE" στὴ Γαλλία (SERVICES SCIENTIFIQUES CENTRAUX, ORSTOM)
- γ) Τὰ φυτὰ άπυρανθούσαν τοὺς βιολογικούς κινδύνους άπό τὴ ρύπανση τῆς άτμοσφαίρας. Γεωτεχνικά, τόμος II, σελ.3-9, 1977
- δ) Βλάβες καλλιεργουμένων καὶ αὔτοφυῶν φυτῶν άπό φθοριούχες ένωσεις ρυπάνσεως τοῦ άτμοσφαιρικοῦ άέρα (Ανακοίνωση, Ιη Πανελλήνια Φυτοπαθολογική Σύσκεψη, 30 Σεπτ. - Ι' Οκτ. 1977, Αθῆνα).

2. Συνέδρια :

Ό κ. Χολέβας παρακολούθησε είδικό συνέδριο που έγινε στο Πανεπιστήμιο του YORK στήν' Αγγλία με θέμα "FERTILIZER USE AND PRODUCTION OF CARBOHYDRATES AND LIPIDS".

3. Διαλέξεις :

- α) Ό κ. Κωνστ. Χολέβας έδωσε διάλεξη στήν α' θουσα του Εθνικού Ιδρυματος Έρευνων στήν Αθήνα με θέμα : Τα φυτά αποκαλύπτουν τους βιολογικούς κινδύνους από τη ρύπανση της άτμοσφαίρας.
- β) Ό κ. Κωνστ. Χολέβας παρουσιάστηκε σε τηλεοπτική έκπομπή με θέμα: "Το περιβάλλον". Έπισης έδωσε σύντομη ραδιοφωνική συνέντευξη για τα "Χρονικά της ήμερας" με θέμα τους σκοπούς, την δργάνωση και τα έπιτεύγματα του Μ.Φ.Ι.

4. Επισκέψεις_ξένων_έπιστημάτων :

- α) Καθηγητής WUN-KAE CHOI (NATIONAL AGRIC. AND FORESTRY TECHNICAL COLLEGE, GEOUNG-NAM, SEOUL, KOREA)
- β) DR DAMEL DUFLQ, INST. INTERN. DE LA POTASSE, SUISSE).

5. Μεταπτυχιακές_έργασίες :

"Εγινε σειρά χημικών προσδιορισμών σε φυτικούς ίστούς και άλλα ζλικά από τδν Γεωπόνο κ. Ε. Πασπάτη (Έργαστηριο Ζιζανιοκτόνων Μ.Φ.Ι.) και τδν Γεωπόνο κ. Βασ. Μανιδ (Έργαστηριο Μικροβιολογίας Α.Γ.Σ.Α.) για τις διδακτορικές μελέτες τους.

6. Προμήθειες :

Παραλήφθηκε και έγκαταστάσθηκε στο θερμοκήπιο του Έργαστηρίου συσκευή αφαλατώσεως μεγάλης αποδόσεως υδατος πολυ ύψηλής καθαρότητος. Θά χρησιμοποιηθεί για παραγωγή απιονισμένου νερού για την παρασκευή συνθετικών διαλυμάτων.

7. Ενημέρωση_βιβλιοθήκης :

Παραγγελίες βιβλίων, χαρακτηρισμός ανατύπων κλπ.

8. Επιτροπές_παραλαβών_και_έμπειρογνωμόνων_για_προμήθειες έπιστημονικών_δργάνων_του_Υπουργείου_Γεωργίας.

9. Διοικητική_έργασία_Τμήματος_Φυτοπαθολογίας :

Άλληλογραφία, προμήθειες, έκθεσεις, μετακινήσεις κλπ. του προσωπικού των Έργαστηρίων.

Παράρτημα

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟ 1977

A. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΓΓΟΥΡΙΑ

BOTRYTIS CINEREA	Σαλαμίνα
CORTICIUM SOLANI	"Αργος
FUSARIUM SOLANI	Καλαμάτα
LEVEILLULA TAURICA	Σύρος
OIDIUM SP.	Σαλαμίνα
PSEUDOPERONOSPORA CUBENSIS	Χανιά
PYTHIUM ULTIMUM	Λαμία
ASCOCHYTA HORTORUM	Πύργος

ΑΓΚΥΝΑΡΑ

CEPHALOSPORIUM SP.	ΑΜΠΕΛΙ
CRYPTOSPORELLA VITICOLA	
EUTYPA ARMENIACAE	
MACROPHOMA FLACCIDA	
MACROPHOMINA PHASEOLI	
ROSELLINIA NECATRIX	
UNCINULA NECATOR	
ΣΗΨΙΡΡΙΖΙΑ ΑΠΟ ΒΑΣΙΔΙΟΜΥΚΗΤΑ	

ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

PHYTOPHTHORA CITROPHthora	Πρέβεζα
PHYTOPHTHORA CRYPTOGEA	'Αττική
SCLEROTINIA LAXA	, Κοζάνη, Κιλκίς, Κρυονέρι, Αθήνα, Μεσολόγγι
SPHAEROTHECA PANNOSA	Πατανία
VERTICILLIUM DAHLIAE	Θήβα, Έρυθραι, Κιλκίς
ΣΗΨΙΡΡΙΖΙΑ ΑΠΟ ΒΑΣΙΔΙΟΜΥΚΗΤΑ	Λειβαδιά, 'Αθήνα Μεσολόγγι

ΑΠΙΔΙΑ

PHYTOPHTHORA CACTORUM	Περιγιάλι Κορινθίας
-----------------------	---------------------

ΑΡΑΧΙΔΑ

ROSELLINIA NECATRIX

Πύργος

BAMBAKI

ALTERNARIA SP.

Λακωνία

CORTICIUM SOLANI

Λειβαδιά, Λαμία, Πρέβεζα, Καλαμάτα

PYTHIUM ULTIMUM

" " " Μεσολόγγι

THELAVIOPSIS BASICOLA

Λειβαδιά, Πρέβεζα

VERTICILLIUM DAHLIAE

Λειβαδιά, Πύργος

BEFONIA

OIDIUM BEGONIAE

'Αττική

ΒΕΡΙΚΟΚΚΙΑ

OIDIUM SP.

Κορινθία

SCLEROTINIA LAXA

'Ωρωπός

ΒΙΜΠΟΥΡΝΟ

VERTICILLIUM DAHLIAE

Σταμάτα 'Αττικής

BINKA

PUCCINIA VINCAE

'Αττική

ΒΡΩΜΗ

HELMINTHOSPORIUM SP.

'Ιστιαία Εύβοιας

ΒΥΣΙΝΙΑ

FOMES SP.

Ρέθυμνο

ΓΑΡΔΕΝΙΑ

BOTRYTIS CINEREA

'Ωρωπός, Σαλαμίνα

ROSELLINIA NECATRIX

Σαλαμίνα

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ

ALTERNARIA SP.

Μαρούσι

CORTICIUM SOLANI

Αίτωληνδ

PHYTOPHTHORA SP.

Κρήτη

SCLEROTINIA SCLEROTIORUM

'Αττική

UROMYCES DIANTHI

'Αττική Πόρος

ΓΕΡΑΝΙ

PUCCINIA PELARGONII-ZONALIS

Ζούμπερη 'Αττικής, Αθήνα, Σπέτσες

ΓΕΩΜΗΛΑ

CORTICIUM SOLANI

'Νευροκόπι, Ιωάννινα, Κοζάνη
'Αχαΐα, Τρίκαλα

FUSARIUM SP.

Νευροκόπι
'Αχαΐα

HELMINTHOSPORIUM SOLANI

Δράμα, Κοζάνη

PHYTOPHTHORA INFESTANS

Μεσόγεια, Ιωάννινα

VERTICILLIUM ALBO-ATRUM

ΕΛΑΤΟ

VERTICILLIUM DAHLIAE

'Αττική

ROSELLINIA NECATRIX

ΕΛΙΑ

ALTERNARIA SP.

'Καβάλα, Στυλίδα. Λέσβος,
"Αρτα, Αγ. Θεόδωροι

CERCOSPORA CLADOSPORIOIDES

Πύργος

CYCLOCONIUM OLEAGINUM

'Ηλεία, Αθήνα, Ζάκυνθος,
Χίος, Πύργος, Μύτικας Αιαρ-
'νανίας, Στυλίδα, Λάρισα, Ν.
Ερυθραία, "Αγιοι Θεόδωροι

LEVEILLULA TAURICA

Πρέβεζα

MACROPHOMA DALMATICA

Καβάλα

ROSELLINIA NECATRIX

Χαλκίδα, Χανιά

VERTICILLIUM DAHLIAE

'Ιστιαία Εύβοιας, Μεγαλούπολη,
Κηφισιά, Γαργαλιάνοι, Ερυθραί,
"Αμφισσα, Θήβα, Λαμία.

ΣΗΨΙΡΡΙΖΙΑ ΑΠΟ ΒΑΣΙΔΙΟΜΥΚΗΤΑ

Χαλκίδα, Κρήτη, Ηγουμενίτσα

ΕΥΩΝΥΜΟ

OIDIUM EYONYMI-JAPONICI

Ζούμπερι, Αττικής, Αθήνα

ΖΕΡΜΠΕΡΑ

CORTICIUM SOLANI

'Αττική

PHYTOPHTHORA CRYPTOGEA

Μαραθώνας

PHYTOPHTHORA SP.

Βοιωτία, Αττική, Καλαμάτα

ΚΑΛΣΕΟΛΑΡΙΑ

BOTRYTIS CINEREA

Κηφισιά

ΚΑΡΠΟΥΖΙ

FUSARIUM OXYSPORUM

'Επανωμή Θεσ/νίκης

PYTHIUM ULTIMUM

'Αγγελόναστρο, Αγρινίου

VERTICILLIUM DAHLIAE

Ρέθυμνο

KENTIA

PYTHIUM SP.

'Αττική

ΚΕΡΑΣΙΑ

ARMILLARIA MELLEA

Κρήτη

GNOMONIA ERYTHROSTOMA

Ν.Πελλής

ΣΗΨΙΡΙΖΙΑ ΑΠΟ ΒΑΣΙΔΙΟΜΥΚΗΤΑ

Νάουσα

ΚΙΣΣΟΣ

ROSELLINIA NECATRIX

'Αθήνα

ΚΡΕΜΜΥΔΙ

BOTRYTIS CINEREA

Σαλαμίνα

FUSARIUM SP.

'Αττική

PERONOSPORA DESTRUCTOR

Σαλαμίνα, Βάρη, Αττικής

ΚΡΙΘΗ

ALTERNARIA SP.

'Αταλάντη

ΚΡΟΚΟΣ

HELICOBASIDIUM PURPUREUM

Κοζάνη

PYTHIUM SP.

Κοζάνη

ΚΡΟΤΩΝ

GLOMERELLA CINGULATA

Μαραθώνας

PYTHIUM BUTLERİ

Μαραθώνας

ΚΥΔΩΝΙΑ

FABRAEA MACULATA

Βέροια

ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ

CORTICIUM SOLANI

'Αττική

PHYTOPHTHORA PARASITICA

Μαραθώνας

PHYTOPHTHORA SP.

'Ανάβυσσος

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

CORYNEUM CARDINALE

'Αθήνα, Μεσσηνία

ΛΑΧΑΝΟ

ALTERNARIA SP.

Καβάλα

ΛΕΜΟΝΙΑ

DEYTEROPHOMA TRACHEIPHILA

Δερβένι, "Ανδρος, Πύργος,
Κηφισιά, Αττική

EUTYPA ARMENIACAE

Δερβένι Κορινθίας

ΛΕΥΚΗ

CYTOSPORE SP.

Γιδά Θεσ/νίκης

MARSSONINA POPULI

Αθήνα

ROSELLINIA NECATRIX

Αθήνα, "Αλιμος", Αγία
Παρασκευή

ΜΑΓΝΩΛΙΑ

PHYLLOSTICTA SP.

Αττική

ΜΑΡΟΥΛΙ

BOTRYTIS CINEREA

Σαλαμίνα, Αττική

PLEOSPORA HERBARUM

Σαλαμίνα

SCLEROTINIA MINOR

Αττική

SCLEROTINIA SCLEROTIORUM

Μαρούσι, Αττικής

ΜΕΛΙΤΖΑΝΑ

BOTRYTIS CINEREA

Λογγᾶ

LEVEILLULA TAURICA

Αἴγιο

VERTICILLIUM DAHLIAE

Λογγᾶ

ΜΕΝΤΑ

VERTICILLIUM DAHLIAE

Βοιωτία

ΜΕΣΠΙΛΙΑ

SPILOCAEA ERIOBOTRYAE

Αττική

ΜΗΔΙΚΗ

CORTICIUM SOLANI

Αριαδία

ΜΗΛΙΑ

PODOSPHAERA LEUCOTRICHIA

Κορινθία, Αττική, Μεγαλόπολη

VENTURIA INEQUALIS

Λάρισα

ΜΟΥΡΙΑ

NECTRIA CINNABARINA

Αθήνα

ΜΙΛΑΝΑΝΑ

FUSARIUM SP.

Χανιά

PHYTOPHTHORA PARASITICA

Καλαμάτα

PYTHIUM BUTLERİ

Κύπρος

ΦΥΚΟΜΥΚΗΤΑΣ

Χανιά

ΜΤΑΛΙΑ

VERTICILLIUM DAHLIAE

Αχαρναί

ΟΡΤΑΝΣΙΑ

ΦΥΚΟΜΥΚΗΤΑΣ

Μαραθώνιας

ΠΑΝΤΖΑΡΙ

PERONOSPORA FARINOZA

Ζάκυνθος

ΠΕΠΟΝΙ

FUSARIUM CXYSPORUM

'Επανωτή Θεσ/νίης

FUSARIUM SOLANI

ΠΕΥΚΟ

COLEOSPORIUM TUSSILAGINIS

Καρδίτσα

ΠΙΠΕΡΙΑ

PHYTOPHTHORA CAPSICI

Δράμα

SCLEROTIUM ROLFSII

Καλαμάτα

VERTICILLIUM DAHLIAE

Λογγά

ΠΟΙΝΣΕΤΙΑ

PYTHIUM SP.

Κορωπί

THELAVIOPSIS BASICOLA

'Αττική

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

SEPTORIA SP.

Κόρινθος, Ναύπλιο

ΡΑΔΙΚΙ

MARSSONINA PANATTONIANA

Λυκόβρυση 'Αττικής

ΡΑΜΝΟΣ

ROSELLINIA NECATRIX

Κηφισιά 'Αττικής

ΡΙΓΑΝΗ

CORTICIUM SOLANI

Καρδίτσα

ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ

CYTOSPORE SP.

Νάουσα

MONILIA CINEREA

Μεγάλο Πεύκο

STIGMINA CARPOPHILA

'Αττική

TAPHRINA DEFORMANS

'Αθήνα

ΣΛΙΝΤΠΩΛΙΑ

PHYTOPHTHORA PARASITICA

'Αγ. Ανάργυρος 'Αττικής

ΣΙΤΑΡΙ

OPHIOPHOIUS GRAMINIS

'Ηλεία

SEPTORIA SP.

Κόρινθος, 'Ηλεία

ΣΚΟΡΔΟ

SCLEROTIUM CEPIVORUM

Κοζάνη

ΣΤΡΕΛΙΖΙΑ

CORTICIUM SOLANI

'Αττική

ΣΥΚΙΑ

ROSELLINIA NECATRIX

Κηφισιά 'Αττικής

ΤΟΜΑΤΑ

ALTERNARIA TOMATO

Κρήτη

ALTERNARIA SP.

Χανιά

BOTRYTIS CINEREAS

Μέθανα, Μεσσηνία,
Κρήτη, Λογγά

DIDYMELLA LYCOPERSICI

Ναύπλιο

FUSARIUM OXYSPORUM

Χανιά

SCLerotinia sclerotiorum

Ναύπλιο

VERTICILLIUM DAHLIAE

Λογγά, Πρέβεζα

ΤΟΥΛΙΠΑ

BOTRYTIS SP.

'Ηράκλειο

PHYTOPHTHORA ERYTHROSEPTICA

'Αττική

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

BOTRYTIS CINEREAS

Πόρος, Άλιαρτος, Αττική

CONIOTHYRIUM FUKUELII

'Αττική

CONIOTHYRIUM SP.

'Αττική, Άγ. Θεόδωρος

PERONOSPORA SPARSA

Καλαμάτα

PHRAGMIDIUM MUCRONATUM

'Αθήνα

PHRAGMIDIUM SP.

'Αττική

SPHAEROTHECA PANNOSA

'Αττική, Πόρος

VERTICILLIUM DAHLIAE

Σταμάτα

ΣΗΨΙΡΙΖΙΑ ΑΠΟ ΒΑΣΙΔΙΟΜΥΚΗΤΑ

'Αττική

ΤΡΙΓΟΝΕΛΛΑ

HELICORASIDIUM PUPPUREUM

Μεσσηνία

ΦΙΣΤΙΚΙΑ

PHYTOPHTHORA SP.

'Αττική

VERTICILLIUM DAHLIAE

'Αττική, Σχηματάρι, Αμφίλεια Λοιρίδας

ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΑ

ΣΗΨΙΡΙΖΙΑ ΑΠΟ ΒΑΣΙΔΙΟΜΥΚΗΤΑ

"Αρτα

ΦΡΑΜΠΟΥΔΖ

OIDIUM SP.

ΦΡΛΟΥΔΔ

BOTRYTIS CINEREA

Κηφισιά 'Αττικής

CORTICIUM SOLANI

FUSARIUM SP.

PHYTOPHTHORA SP.

RHIZOPUS STOLONIFER

'Αττική, Κεφαλλονιά

'Αττική, Βέροια, Κατερίνη

'Αττική, Βέροια, Κατερίνη

Χανιά

Βάρδα 'Ηλείας

ΧΛΟΟΤΑΠΙΤΔΑΣ ΑΓΡΟΣΤΩΔΩΝ

CORTICIUM SOLANI

'Αττική

HELMINTHOSPORIUM SP.

'Αττική

OIDIUM SP.

'Αττική

PUCCINIA SP.

'Αττική

PYTHIUM SP.

'Αττική

ΧΛΟΟΤΑΠΙΤΔΑΣ ΔΙΧΟΝΤΡΑΣ

CORTICIUM SOLANI

'Αττική

Β: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΓΓΟΥΡΙΑ

1. PSEUDOMONAS LACHRYMANS

Προσβολή φύλλων
Είς Τροιζήνα

ΑΜΠΕΛΙ

1. AGROBACTERIUM TUMEFACIENS

"Ογκοι σε μοσχεύματα.

Είς Γρεβενά, Καλαμιά" Λρτας, Λαμία, Ιωάννινα, Βενιέ Μυλοποτάμου Ρεθύμνου, Αγία Βαρβάρα Βεροίας, Λάρισα, Λεσίνι Λίτ/νίας, Χρυσούπολη Καβάλας, Κομοτινή, Κόνιτσα.

• Αδροβακτηρίωση.

Είς Σητεία Κρήτης, Κάτω Αχαΐα, Πύργο, Χανδρά Σητείας, Βενιέ Μυλοποτάμου Ρεθύμνου.

ΑΜΥΓΔΑΛΙΔ

1. AGROBACTERIUM TUMEFACIENS

"Ογκοι ριζῶν

Είς Λειβαδιά, Καβάλα

"Ελκη βλαστῶν

Είς Εύβοια, Ιο Κυκλαδων

ΒΑΜΒΑΚΙ

1. XANTHOMONAS MALVACEARUM

Κηλίδωση φύλλων ιαί ιαφῶν.

Είς Πύργο, Όρχομενό Βοιωτίας

ΕΛΙΔ

1. PSEUDOMONAS SAVASTANOI

"Ογκοι βλαστῶν.

Είς Φέλια Μυτιλήνης, Μαρούσι, Κρεστενα Όλυμπιας, Μεσολόγγι, Λυκόβρυση, Λττικής, Λύλωνα Αττικής, Νέα Μάκρη Λττικής, Οίνοη Λττικής, Ηλιούπολη ιαί Κηφισιά Λττικής.

ΚΕΡΑΣΙΔΑ

1. AGROBACTERIUM TUMEFACIENS

"Ογκοι ριζῶν.

Είς Νάουσα

ΛΑΧΑΝΟ

1. ERWINIA CARTOVORA VAR.CAROTOVORA. Σήψη φύλλων.
Είς Περιγιάλι Καβάλας.

ΠΑΤΑΤΑ

1. ERWINIA CAROTOVORA VAR. ATROSEPTICA.

Μελάνωσή λαιμού
Είς Λειβαδίτη Εάνθης,
Λασίθι, Νάξο, Βόλο.

ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗ

1. PSEUDOMONAS SAVASTANOI.

"Ογκού βλαστῶν
Είς Άλιμο Αττικῆς

ΣΤΑΡΙ

1. PSEUDOMONAS SP.

Προσβολή λεπύρων καὶ στελεχῶν. Είς Άλιπτο Βοιωτίας

ΤΟΜΑΤΑ

1. ERWINIA CHRYSANTHEMI.

Αδροβακτηρίφση.
Είς Καινούριον Δοκρίδας.

2. PSEUDOMONAS TOMATO.

Προσβολή βλαστῶν καὶ φύλλων. Είς Πύργο

3. ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.

Είς Ιωάννινα

"σήψη ἐντεριώνης βλαστού"

ΦΑΣΟΛΙ

1. PSEUDOMONAS PHASEOLICOLA.

Προσβολή φύλλων καὶ στελεχῶν.
Είς Μορφοβούνιο Καρδίτσας

ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΑ

1. PSEUDOMONAS SP.

Εήρανση βλαστῶν, βραχιόνων,
κορμῶν. Είς Καβάλα, Δράμα
Κιλκίς, Κατερίνη, Θεσ/νίκη

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΟΛΟΓΙΑΣΑΓΓΟΥΡΙΑCUCUMBER MOSAIC VIRUS

'Αγ. Γεώργιος Τροιζήνας, Γιαννιτσοχώρι Ηλείας.

ΑΜΠΕΛΙGRAPEVINE FAN LEAF

Ριζόμυλος Λίγιου, Κ. Αχαΐα Τίρναβος

ΑΠΙΔΙΑPEAR RING PATTERN MOSAIC

Καλάμι Σάμου

ΒΕΡΙΚΟΚΚΙΑPLUM POX

Πεδίο "Δρεως ('Αθήνα), Ειάλη Αττικής.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑPLUM POX

Ειάλη Αττικής

ΚΟΛΟΚΥΘΙΔΑCUCUMBER MOSAIC VIRUS

Πολύδροσο Αττικής, Σταμάτα Αττικής Κολοκυνθού ('Αθηνα), Λόφος Αξιωματικῶν ('Αθηνα).

ΜΑΡΟΥΛΙLETTUCE MOSAIC VIRUS

Ασπρόπινγκος Αττικής, Άγ. Στέφανος Αττικής

ΜΗΛΟΡΡΟΔΑΚΙΝΙΑ

Πιθανή ζωση

Σταυρός Ημαθίας

ΠΑΤΑΤΑPOTATO VIRUS Y.

Εύβοια, Πολύκαστρο Κιλκίς

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑIMPIETRATURA

Σάμος

ΣΥΚΙΔΑFIG MOSAIC

Χαλάνδρι Αττικής

ΤΟΜΑΤΑTOMATO SINGLE STREAK

Γαργαλιάνοι Μεσσηνίας

TOMATO INTERNAL BROWNING

Κώσσαμος Χανίων, Κρανίδι 'Αργολίδος, Έρμιονίδα, Ξάνθη, Κωπαΐδα, Βοτανικός ('Αθηνα).

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΗ ΠΑΡΔΣΙΤΙΚΩΝ ΛΣΘΕΝΕΙΩΝ 1976-1977

ΑΓΓΟΥΡΙΑ

Τροφοπενία μαγνησίου.
 Τοξικότητα μαγγανίου.
 Εγκαύματα λιπασμάτων, φαρμάκων.
 Διαταραχή ζυσοζυγίου νερού
 Τοξικότητα ζιζανιοκτόνου

Μεσολόγγι
 Χανιά-Ζαχάρω 'Ηλείας
 Ρέθυμνο
 Βέροια, Πύργος 'Ηλείας
 Ρέθυμνο

ΑΖΑΛΕΑ

Καιές και ρικές συνθήκης

"Ανω Βούλα 'Αθηνῶν

ΑΜΠΕΛΙ

Τροφοπενία σιδήρου.
 Βλάβη χαμηλῶν θ/σιῶν.
 Καιή συγκόλληση.
 Εγκαύματα φαρμάκων.
 Ζημία ιεραυνοῦ.
 Τροφοπενία μαγγανίου.
 Εήρανση ράχεως.
 Τοξικότητα ζιζανιοκτόνου.
 Τροφοπενία βορίου.
 " φευδαργύρου

Πάτρα, Βριλήσια, Αττικῆς, Δευτέρας,
 Άλιμπος, Πύργος 'Ηλείας
 Καβάλα
 Άλιμπος, Ναύπλιο, Ξυλόναστρο,
 Τρίπολη.
 Νεμέα ή αλλιώς Πουλίτσα Κορινθίας,
 Ζάκυνθο, Κάτω Αχαΐα, Χαλκίδα
 Νάξος, Λάρισα, Τρόπαια 'Δριαδίας, Πύργος.
 Λευκάδα, Χαλκίδα, Καστοριά
 Θήβα
 Πύλος Μεσσηνίας, Αγ. Νικόλαος Κρήτης
 Καστοριά, Τύρναβος Λάρισας,
 Πύργος 'Ηλείας Κεφαλονιά.
 Καστοριά, Χαλκίδα, Τύρναβος
 Λάρισας.

Τοξικότητα μαγγανίου.
 Τροφοπενία Καλίου.
 Τροφοπενία άσβεστίου.
 " μαγνησίου.
 Περίσσεια άζωτου.
 Παγετός.
 Περίσσεια έδαφικῆς ίγρασίας.
 Τοξικότητα δρμονῶν.

Πάτρα
 "
 Άλιμπερι
 Γαργαλιάνοι Μεσσηνίας
 Βραχάτι Κορινθίας
 Μελίσσαι Κορινθίας

ΑΜΥΓΔΑΛΙΔ

Τροφοπενία Φωσφόρου καὶ Βαρίου
 " βορίου καὶ καλίου
 " καλίου καὶ ἵχνοστοιχείων
 Κακή θρέψη
 Ἑλλιπής γονιμοποίηση
 Καρπόπτωση μή παρασιτικῆς φύσεως
 Τοξικότητες φαρμάκων
 Δυσμενεῖς καιρικές συνθήκες.

Ρόδος
 Ρέθυμνο
 Ἀττική
 Νάουσα, Λέρος
 Γραβενά, Ἀθήνα
 Ἀθήνα, Πεντέλη, Σαντορίνη
 Οινόη, Κόρινθος, Καθάλα,
 Νάουσα.
 Αίγαλεω, Πεντέλη, Κόρινθος

ΑΝΙΘΟ

Τροφοπενία ἀζώτου.

Μέγαρα Ἀττικῆς

ΑΠΙΔΙΑ

Τροφοπενία ψευδαργύρου
 " σιδήρου μαγγανίου, ψευδαργύρου
 " ἀζώτου
 → " ἀσβεστίου
 ~ Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων ἐδάφους
 Τοξικότητες φαρμάκων

Πάτρα, Χαλκίδα
 Χαλκίς, Πάτρα
 Πάτρα, Χαλκίδα
 Ἀγρίνιο
 Βόλος, Ἀθήνα
 Πύργος, Ηλείας, Καστρί, Αττικῆς, Πάρος, Παραμυθιά, Ηγουμενίτσας, Λάρισα, Κατερίνη, Κοζάνη, Βέροια, Μαριώπουλο Μεσογείων.
 Κατσοριά, Κόρινθο
 Χαλκίδα

Κακή θρέψη.

Ξηρασία.

Δυσμενεῖς καιρικές συνθήκες

ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ

Ξηρασία

Πύργος, Ηλείας

ΒΕΡΥΚΟΚΙΑ

Τροφοπενία φωσφόρου
 " βορίου
 " σιδήρου

Μοσχᾶτο
 Ζευγολατιό Κορινθίας
 Καλαμάτα
 Ἀνάβυσσος, Αττικῆς, Ἀθήνα
 Ναύπλιο, Κόρινθος, Άλιβερι, Κηφισιά, Λαύρη

Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων
 Τοξικότητες φαρμάκων

ΒΑΜΒΑΚΙ

Τοξικότητα φαρμάκων
Επρασία

Λάρισα
Πύργος Ηλείας

ΒΥΣΣΙΝΙΑ

Τοξικότητα χλωριούχων άλατων

Ανάβυσσος Αττικής

ΒΙΚΟΣ

Ζιζανιοκτόνο 2,4 Δ

Άγιο Νικόλαο Κρήτης

ΓΑΡΔΕΝΙΑ

Τοξικότητα διαλυτῶν άλατων
Δυσμενεῖς καιρικές συνθῆκες

Αθήνα, Χίος
Βούλα Αττικής, Αθήνα

ΓΑΡΥΦΑΛΙΑ

Τροφοπενία καλίου
Τοξικότητα διαλυτῶν άλατων ἐδάφους
Τοξικότητα βορίου
Τοξικότητες φαρμάκων.

Αθήνα
Άγιος Νικόλαος Κρήτης
Χανιά Κρήτης
Πόρος Τροιζηνίας, Χανιά

ΓΚΡΕΙΠ-ΦΡΟΥΤ

Τροφοπενία άζωτου καί καλίου

Χανιά Κρήτης

ΓΛΑΔΙΟΔΟΣ

Τροφοπενία σιδήρου
Τοξικότης φαρμάκων

Καλαμάτα
Τροιζηνία, Αθήνα

ΓΕΩΜΗΛΑ

Μηχανική βλάβη ιονδύλων
Ζημίαι χαμηλῶν θερμοκρασιῶν
Τοξικότητες φαρμάκων
Μή διακοπή ληθάργου
Ρωγμές
Ηλίαση
Σκωριόχρους ηλίδωση

Τζερμιάδες Λασιθίου
Ηράκλειο Κρήτης, Λάρισα,
Αταλάντη
Χαλκίς, Αθήνα
Ηράκλειο Κρήτης, Αθήνα
Θήβα
Ηράκλειο, Θήβα
Χαλκίδα

ΕΛΙΑ

Τροφοπενία φωσφόρου
" βορίου

Κέριυρα

Κέριυρα, Γύθεια, Λευκάδα,
Πάτρα, Κόροιβος Ηλείας,
Αρτα, Καβάλα, Λειβαδιά,
Σπάρτη, Καστόρειο Λαιω-
νίας, Αθήνα, Πάτρα, Πρέ-
βεζα, Γαργαλιάνοι, Ήγου-
μενίτσα, Αθήνα.

Τροφοπενία Καλίου

Τοξικότητα φθορίου

Τροφοπενία ἀζώτου

Τροφοπενία φωσφόρου

Χλιδικαύματα

Ζημία ξηρασίας

Τροφοπενία φευδαργύρου

Περίσσεια ἀζώτου

Τοξικότητα ἀλάτων ἐδάφους

Τοξικότητες ζιζανιοκτόνων

Ζημιά χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Ασφυξία ριζῶν

Τοξικότητα φαρμάκων

Τροφοπενία ἀζώτου

" καλίου

" φευδαργύρου

Τοξικότητα βορίου

" διαλυτῶν ἀλάτων

Ζημία ξηρασίας

Τροφοπενία σιδήρου

Δυσμενεῖς οἰκολογικές συνθῆκες

Τοξικότητα ἀλάτων

Αθήνα, Σπάρτη, Σταυρός, Ιθάκης,
Μέγαρα, Πρέβεζα, Καλαμάτα, Κύμη,
Κρανίδι, Ηράκλειο Κρήτης, Καστερείο
Λακωνίας, "Δγιοι Ανάργυροι
Παλαιοπαναγιά καὶ Σπάρτη, Αργοστόλι,
Ρέθυμνο, Λειβαδιά, Χανιά
Βέλλια, Αττικῆς, Καλίου

Αντίκυρα, Δεσφίνα

Κύμη, Καλαμάτα, Κρανίδι, Όλυμπον
Λευκάς, Αθήνα, Ναύπλιο, Καβάλα,
Παλαιοπαναγιά Σπάρτης, Ηγουμενίτσα,
Βόλος, Χανιά, Ηράκλειο
Κρήτης, Γαργαλιάνοι, Αμφισσα
Κύμη, Κρανίδι, Ναύπλιο, Όλυμπον
Μυτιλήνη

Ευλόκαστρο Κορινθίας, Καβάλα,
Αμφιλοχία

Λεχαίνα Ηλαίας

Λευκάς, Μολάοι Λακωνίας, Σπάρτη
Ζάκυνθος, Αθήνα, Λευκάς, Χαλιάς,
Ασπρόπυργο Αττικῆς

Αίγαλεω, Πύλος, Καλαμάτα, Θερμησία
Αργολίδος, Λειβαδιά, Λευκάδα,
Κολυμπάρι

Χίος, Μεγαλόπολις, Κατερίνη, Ρέθυμνο

Ναύπλιο, Λειβαδιά, Πύλος, Χανιά,
Πάτρα, Αθήνα, Κηφισιά

Κουβαρά, Αττικῆς, Χανιά, Αστρος,
Πελασγία ηας Λαμία, Πύργος, Αρτα,
Ιστιαία, Γαργαλιάνοι, Αρτα, Χανιά,
Πύργος Ηλείας, Πρέβεζα, Οίνοη
Μεγαρίδος, Αγ. Παρασκευή^η
Αττικῆς, Αργος

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

Τροφοπενία ἀζώτου

" καλίου

" φευδαργύρου

Τοξικότητα βορίου

" διαλυτῶν ἀλάτων

Ζημία ξηρασίας

Γαλατάκι Κορινθίας

Γαλατάκι Κορινθίας

Πευκάκια Ναυπλίας

Ρόδος, Αθήνα

Ρόδος

Αθήνα

ΙΤΙΑ

Τροφοπενία σιδήρου

Δυσμενεῖς οἰκολογικές συνθῆκες

Τοξικότητα ἀλάτων

Κηφισιά

Κηφισιά, Αμφισσα

Βρηλίσια Αττικῆς

ΚΑΜΕΛΙΑ

Τοξικότητα περίσσειας διαλυτῶν ἀλάτων 'Ιστιαία Εύβοιας, Αθήνα

ΚΑΠΝΟΣ

Τοξικότης μαγγανίου

" Ζιζανιοκτόνου

" φαρμάκων

" Λρτα

Γρεβενά, Ιωάννινα

Καστοριά, Τρίκαλα, Γρεβενά

ΚΕΡΑΣΙΑ

Τροφοπενία φευδαργύρου, μαγγανίου καὶ σιδήρου

Καλάβρυτα

" βορίου

Νάουσα

Μή κανονική θρέψη

Μετολόγγι, Νάουσα

Τοξικότητες φαρμάκων

Καλιθέα καὶ Κηφισιά, Αθηνῶν

Ζημία χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Τρίπολη

ΚΑΡΥΔΙΑ

Τοξικότητες ἀλάτων ολπ.

Τρίπολη, Ιωάννινα, Λίγαλεω Κρέστενα

ΚΟΛΟΚΥΘΙΔΑ

Τροφοπενία ἀζώτου καὶ φωσφόρου

Τρίπολη

ΚΟΡΟΜΗΙΔΑ

Τοξικότητα χλωριούχων ἀλάτων

Ανάβυσσος, Αττικῆς

ΚΥΔΩΝΙΑ

'Επιφανειακή ηλίσθωση (BITTER PIT;)

Κάτω Λεχαινά Βόλου

Τοξικότητα φυτοφαρμάκων

Χαλκίδα

ΚΥΝΑΡΑ

Βλάβη χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Ναύπλιο

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Ζημιά ἀπό ἀέρα

Κηφισιά

ΛΑΧΑΝΟ.

Βλάβη χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Αλίαρτος

ΔΕΜΟΝΙΔΑ

Τροφοπενία μετάστρων

Λευκάδα, Καλλιθέα, Χιμηττός

Τροφοπενία καλίου

Αθήνα

Τροφοπενία σιδήρου

Ροζενά Δερβενίων, Καλλιθέα
καὶ Μαριδόπουλο Αττικῆς

Βλάβη χαμηλῶν θερμοκρασιῶν
Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων

Παραμόρφωση τοῦ φλοιοῦ (RUMPLE)

Τροφοπενία μαγγανίου

" φευδαργύρου

Ἐπέδραση ἄερα

Τοξικότητα φυτοφαρμάκων

Ἀσφυξία ριζῶν

Κιάτο, Ἀγ.Θεόδωροι Κορινθίας,
Αθήνα, Λευκάδα, Ἀστρος Κυνου-
ρίας, Αιράτα, Αχαΐας

Ευλόγιαστρο

Πόρος Τροιζηνίας, Πρέβεζα

Πρέβεζα

Περιστέρι, Ἀττικῆς, Ἀστρος
Κυνουρίας

" Λαμψισα, Πύργος, Ηλείας, Γαργαλιά-
νοι Μεσσηνίας, Διμηνιόδ. Κορινθίας

Ἀγία Παρασκευή, Ἀττικῆς

ΜΑΝΔΑΡΙΝΙΑ

Τοξικότητα φαρμάκων

Ἐρμιόνη, Ἀργολίδας, Χίος, Πλα-
ταριά Θεσπρωτίας

Τροφοπενία Καλίου

Λεωνίδιο Κυνουρίας

ΜΑΙΝΤΑΝΟΣ

Τροφοπενία ἀζώτου

Μέγαρα, Ἀττικῆς

Τοξικότητα φαρμάκων

Χαλκίς

ΜΑΡΟΥΛΙ

Βλάβη χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Ἀλίαρτος

ΜΕΛΙΤΖΑΝΑ

Τοξικότης μαγγανίου

Καλαμάτα

Τοξικότητα φαρμάκων

Σιάλα Λακωνίας, Σπάρτη

ΜΗΔΙΚΗ

Τροφοπενία καλίου

Ἰωάννινα

Ὑπερβολική ύγρασία

Πολύχυτος Λέσβου

Βλάβη χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Βαλτί Λίτωλοακαρνανίας

ΜΟΥΡΙΛΙ

Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων

Πύργος

ΜΠΑΝΑΝΙΑ

Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων

Καλαμάτα

ΜΗΛΑ

Τροφοπενία φευδαργύρου

Ευλόγιαστρο Κορινθίας, Καστοριά
Τρίπολη, Διγιά Λαρίσης

Τροφοπενία σιδήρου

Λάρισα

Τροφοπενία καλίου
 Τοξικότης μαγγανίου
 Πικρά ηλέδωση
 'Επιφανειακό έγκαυμα
 'Ασφυξία ριζών
 Τοξικότητα φαρμάκων
 Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων

Τρίπολη
 Καστοριά, Λάρισα
 'Αθήνα
 Λάρισα
 Καστοριά
 Τρίπολη
 Βρηλίσια 'Αττικής

ΜΗΛΟΡΟΔΑΚΙΝΑ

Τροφοπενία καλίου

Σάμος

ΠΛΣΧΛΛΙΑ

Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων

'Αθήνα

ΠΕΠΟΝΙ

Τοξικότητα οιαλυτῶν ἀλάτων
 " φαρμάκων

Ζάκυνθος
 'Αγία Τριάς Ναυπλίας

ΠΑΝΤΖΑΡΙ

Τοξικότητα χλωριούχων

Πειραιᾶς

ΠΕΥΚΟ

Ζημία ἀπό ξηρασία
 Ζημία ἀνέμων

Ρόδος
 'Αθήνα, Κηφισιά

ΠΙΠΕΡΙΑ

Τοξικότητα μαγγανίου

Χανιά, Καλαμάτα

ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

'Ελαιοκυττάρωση

Δροσιά Χαλκίδος, Στεφάνι
 Πρεβέζης, Μεσολόγγι, Αίγιο

Ζημία ξηρασίας

Χανιά ἔρμιονίς, Λυκόβρυση,
 Δευκάς, Κόρινθος, Ναύπλιο

Τροφοπενία φευδαργύρου

Ναύπλιο, 'Αχνιά Κορινθίας,
 Αίγιο

Τροφοπενία βορίου

"Αρτα, Ναύπλιο, "Αργος

Τροφοπενία μαγνησίου	Ναύπλιο, Σιοχτελῶνας Κισσάμου, Ζεμένη Λίγιου, Δεωνίδιο
Τροφοπενία μαγγανίου	Λαγιά Κορινθίας, Λίγιο
Ασφυξία ριζῶν	Πύργος Ηλείας
Τοξικότητα αἰθυλενίου	"Δργος
Τοξικότητα ζιζανιοκτόνου	Λαντζόνη Ηλείας
Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων	Ευλόκαστρο, Λίγιο, Βραχάτι Κορινθίας, Αθήνα
Τροφοπενία Καλίου	Ναύπλιο, Αθήνα, Χολαργός, Λίγιο
Τοξικότητα φαρμάκων	Ναύπλιο Χαντά

ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ

Τροφοπενία σιδήρου	Χαλιδα, Καλαμάτα
" μαγγανίου	Χαλιδα
Ασφυξία ριζῶν	Καβάλα, Κύπρος
Κακή συγκόληση έμβολίου-ύποκειμένου	Κέρινα
<u>ΣΙΤΑΡΙ</u>	
Τοξικότητα ὄξεινου ἐδάφους	Τρίπολη
Ζημία χαμηλῶν θερμοκρασιῶν	Αλεξανδρούπολη, Κιλκίς, Χαλιδα, Κόρινθος, Πύργος, Λαμία
Τροφοπενία μαγγανίου	Αλίαρτος Βοιωτίας

ΣΥΚΙΑ

Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων	Ν. Ερυθραία, Αθήνα
Τροφοπενία καλίου	
Ζημία ζιζανιοκτόνου	Μαριόπουλο Μεσογείων

ΤΟΜΑΤΑ

Τροφοπενία καλίου	Μαλεσίνα Δοκρίδος
Τροφοπενία μαγνησίου	Καλαμάτα
Τοξικότητα διαλυτῶν ἀλάτων	Νίαια Πειραιώς
" φυτορμόνης	Κρέστενα
Ζημία κεραυνού	Τρίπολη

ΦΡΑΟΥΛΑ

Τροφοπενία σιδήρου
Βλάβη χαμηλῶν θερμοκρασιῶν

Πικέρμι
Βέροια

ΦΥΣΤΙΚΙΑ

Τροφοπενία καλίου
Τοξικότητα ἀπό περίσσεια ἀλάτων
'Ασφυξία ριζῶν
Τοξικότητα φαρμάκων
Ξηρασία

'Αγία Παρασκευή Βόλος, Ν. Πέραμα 'Αττικῆς
'Ελευσίνα, 'Αθήνα, Μέγαρα Σαλαμίνα, Κορωπί['], Σταμάτα 'Αττικῆς, Λειβαδιά,
'Ελευσίνα Κορωπί 'Αττικῆς, Κηφισιά
'Αθήνα, Μέγαρα, Μαρμάρι Εύβοιας Λίγαλεω.